

SKRAIDANTI RADARO STOTIS, ištikta avarijos, gelbstima iš jūros dėl brangių ir paslaptinų įrengimų. Ji kainavo du milijonus dolerių. Apie paslaptiną įrengimą neskelbiama.

RYTPRŪSIUOSE ĮSTEIGTAS ANTRAS SIBIRAS

RYTPRŪSIŲ KONCENTRACIJOS LAGERIAI ATKIRSTI NUO PASAULIO KAIP SIBIRAS • ČIA KALINAMI TOTORIAI, MONGOLAI, IŠ NELAISVĖS GRAŽINTI SOVIETŲ KARIAI.

Naujų žinių apie Rytprūsius atvežė visas transportas vokiečių iš Rytprūsių atgabentas į vakarų Vokietiją. Pažymėtina, kad jie buvo atgabenti ne tiesiog, bet iš Tapiau (Rytprūsių), pirma nuvežti į Vilnių, iš ten pro Varšuvą į vakarus.

Atvykusieji pasakoja, kad bolševikų valdoma šiaurinė Rytprūsių dalis visiškai atkirsta nuo jų pietinės dalies, valdomos lenkų. Atkirsta net nuo Lietuvos ir visos Sov. Sąjungos. Į šią teritoriją galima ir patiems rusams įvažiuoti tik su specialiais leidimais.

Grįžusieji tvirtina, kad toji sritis taip izoliuota todėl, kad Rytprūsiai šiuo metu paversti vienu iš didžiausių priverčiamųjų darbų stovyklų rajonų visoje Sovietų Sąjungoje. Dalis Rytprūsiuose esančių

priverčiamąjį darbo stovyklų yra, kaip ir Sovietų Sąjungoje, kilnojamos. Jų centrinė įstaiga yra Isrutyje, dabar vadinama Černiakovskio vardu.

Šiose stovyklose yra laikomi daugiausia atkelti totoriai, mongolai ar kaukazičiai. Daliais čia taip pat yra buvę bolševikų belaisviai Vokietijoje. Jie buvo visų sąjungininkų perduoti bolševikams ir pasiūti ne į Rusiją, bet į Rytprūsius. Ten ir dabar tebeįkomi.

Mitybos sąlygos čia kiek geresnės nei Sibire. Tačiau pakabėti ir iš čia neįmanoma. Tik labai nežymiam lenkų skaičiui, kurie buvo iš Sibiro stovyklų perkelti į Rytprūsius, pavyko pasprukti į lenkų administruojamą pietinę Rytprūsių sritį, jeigu jų iš ten neišdavė lenkų komunistai.

Darbai ten dirbami daugiausia kariniam reikalui. Valstybiniai dvarai įpareigoti pirmiausia aprūpinti maistu kariuomenę. Suimtieji vartojami taip pat pajūrio įtvirtinimo darbams. Pajūris nuo Piliavos iki Kranzo visiškai izoliuotas.

RICHARD NIXON, JAV viceprezidentas, sveikina iš Tokijo atvykusią 1954 metų Japonijos gražuolę.

Pijaus XII pirmas susitikimas su komunistais

Kai Romos ir viso pasaulio katalikai meldėsi už Pijaus XII sveikatą, apie jį rašė viso pasaulio spauda. "U. S. News and World Reports" apie jį taip atsiliepė:

"Popiežiaus įtaka apima 450 milijonų katalikų, kurių 30,5 yra JAV. Romoje 1950, šventaisiais metais, apsilankė 4 milijonai maldininkų. Daugumas jų buvo priimti popiežiaus bendrose, specialiose ar privatinėse audiencijose. Didieji ir mažieji iš tolimų žemės kampų atvyko pagerbti Ganytojo.

"Pijus XII, popiežium išrinktas per savo 63 gimtadienį, 1939 kovo 2, tuojau gavo "modernaus popiežiaus" vardą. Jis buvo pirmasis, kuris savo kalbas pats rašė savo rašomąja mašinėle; pirmasis, kuris reguliariai naudojo telefoną; pirmasis, kuris aplankė Jungtines Valstybes. Popiežiaus įtakai didelė dalimi priskiriama, kad 1948 italai susilaikė nuo balsavimo už komunistus.

"Vienas iš daugiausia minimų epizodų apie jo susitikimą su komunistais yra iš laikų Miunchene, kur jis, kaip arkivyskupas Eugenio Pacelli, buvo šv. Sosto nuncijus. Vieną naktį ginkluota gauja įsiveržė į jo būstinę ir atstatė revolvėrus. Jis nusijuokė ir jiems tarė: "Niekada nėra išmintinga nužudyti diplomata". Gauja pasitraukė, nieko jam nedarė."

Nauja Italijos vyriausybė sudaryta

Roma. — Prez. Einaudi vyriausybę sudaryti pavedė Mario Scelbai, buvusiam vidaus reikalų ministeriui šešerius metus de Gasperi vyriausybėje.

Mario Scelba vyriausybę sudarė. Joje dalyvauja keturios partijos; kr. dem. (262 balsai), Saragato socialistai (19 balsų), liberalai (14), respublikonai (5).

Prez. Rhee atnaujins karą

Korejos prez. Rhee pareiškė, kad jis atnaujins karą Korejai išvaduoti ir sujungti, nors Amerika ir nerems.

Laukti politinės konferen-

cijos ir ją pasitikėti esą juokinga. Komunistai patys rengiasi karą atnaujinti ir tik nori laiko laimėti, kad apsiginkluotų naujais jiems Maskvos siunčiamais ginklais. Laimės tas, kas pirmasis ims iniciatyvą.

PREZIDENTAS NURAMINO DEL INDOKINIJS

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris įsiliepsnojusias aistras Kongrese dėl Indokinijos nuramino griežtu pareiškimu prieš Amerikos įvėlimą į Indokinijos karą. Pasiūstieji 200 aviacijos techniku iki birželio pusės bus sugrąžinti namo. Taip pat iki to laiko bus grąžintos dvi divizijos iš Korejos.

• Prezidentas Eisenhoweris ragino respublikonus susilaikyti nuo puolimų prieš demokratų vyriausybę ir partijos narius.

Amerikos senate malda už Lietuvą

Reikalauja, kad ir senatas tirtų Lietuvos užgrobimą

Jungtinių Amerikos Valstybių Atstovų Rūmai, nepaprastai nuosirdžiai paminėję Lietuvos nepriklausomybės dieną pernai, pagerbs ją ir šiais metais.

Senate tą dieną bus išklaudyta malda, kurią sukalbės Baltimorės lietuvių parapijos klebonas prel. L. J. Mendelis. Šitaip Lietuva bus pagerbta senate pirmą kartą.

New Yorko gubernatorius T. E. Dewey, kaip ir kitais metais, šiemet išleido proklamaciją, paragindamas New Yorko valstybės gyventojus prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės pagerbimo.

Washingtonas. LAIC praneša, kad Jungtinių Valstybių senate Paul H. Douglas, senatoriui demokratui iš Illinois, užtarus pavergtųjų kraštų reikalus, kiti du senatoriai — Leverett Saltonstall, respublikonas, ir John Kennedy, demokratas, — pasiūlė bendrą rezoliuciją, kurioje prašo, kad JAV senatas ištirtų, kokių būdu Sovietų Sąjunga apgavo ir užgrobė laisvą Lietuvos respubliką ir kokius ten žiaurumus nuo to laiko įvykdė. Senatas rezoliuciją perdavė savo užsienio reikalų komisijai.

Rezoliucijoje kalbama: "Kadangi patikimi liudijimai parodė, kad Lietuvos prijungimas prie Sovietų Sąjungos buvo pagrįstas terorų, grasini-

mais ir klasta; ir "Kadangi šimtai tūkstančių lietuvių, laisvę mylinčių žmonių, šimtmečius kovojusių dėl atstatymo nepriklausomybės ir Lietuvos valstybės, kuria džiaugėsi tik neilgai, — prasiūdę sovietinei okupacijai buvo komunistinių valdovų deportuoti į Sibirą; ir

"Kadangi tie patys komunistiniai valdovai, vykdydami savo tragišką ir klatingą planą garbingai rasei sunaikinti, atsiuntė į Lietuvą tūkstančius mongolų; ir

"Kadangi Lietuvos aneksija buvo pagrįsta terorų ir klasta, lyg tai būtų buvęs Lietuvos parlamento prašymas priimti į Sovietų Sąjungą; dėl to teesie "Nutarta, kad Massachu-

setts Vyriausias Teismas šiuo paskatintu Jungtinių Valstybių Kongresą ištirti visus žiaurumus, komunistinių valdovų įvykdytus lietuvių tautai, ir klatingai primestą Lietuvai valdžią, kad lietuvių tauta žinotų, jog kova dėl Lietuvos nepriklausomybės turės Jungtinių Valstybių gyventojų ir laisvę mylinčių žmonių palankumo ir paramos visame pasaulyje; ir teesie toliau

"Nutarta, kad šios rezoliucijos nuorašai būtų persiųsti Jungtinių Valstybių prezidentui, vadovaujantiems visų Kongreso institucijų pareigūnams ir visiem šių valstybių Kongreso nariams."

CHARLES E. WILSON, JAV krašto apsaugos sekretorius, spaudos konferencijoje pareiškė, kad Indokinijoje karo išsiplėčiant numatoma.

KAS DARYTI SU DZIUNGLEM?

Senatoriai jaudinasi dėl Indokinijos • Vyriausybė ramina • Bet išeities nemurodo.

Prie žmonių, kurie nepataikavo pasakyti, priklauso apsaugos sekretorius Wilsonas. Anksčiau jis buvo prasiūstęs apie atominius pabūklus. Kilo triukšmelis, kad jis perdaug pasakė. Paskui jis pasakė apie Amerikos kariuomenės atitraukimą iš Europos. Užžė prancūzai. Dabar spaudos konferencijoje jis kalbėjo apie Indokinijos karą, norėdamas jau visiem pataikyti ir visus nuraminti.

Kad nuramintų patriotus amerikiečius, kurie nenori girdėti apie pralaimėjimus, Wilsonas klostė, jog Indokinijos karas baigsis, gal būt, ne derybomis, bet karine pergale. Kad nuramintų tuos, kurie bijo eiti ar savo artimuosius leisti į karą, Wilsonas pažymėjo: Amerika daugiau savo kariuomenės į Indokiniją nešius, ir Indokiniją nevers nauju Korejos karu.

Bet ir dėl šios kalbos triukšmas. Sen. Stennis (dem.) ir kt. kritikavo vyriausybę, kam ji jau pasiuntusi 200 aviacijos techniku į Indokiniją... O prancūzų parlamento nariai nustebė nepatinkamais ir nepatikimais pareiškimais. Jie dauguma karą Indokinijoje nori baigti bet kuria kaina. Užtat nepatiko, kad Wilsonas karą pabaigą nusuko nuo dery-

• Oslo, Norvegijoje, policija suėmė 11 asmenų, kaltinamų šnipinėjimu Sovietams.

MOLOTOVAS IEŠKO KVAILIŲ

Dulles nori kalbas baigti • Molotovas neatleidžia ir siūlo toliau šnekėtis, kaip... Ameriką išmesti iš Europos, o į savo rankas paimti ne tik Vokietiją, bet visą Europą.

Berlynas. — Vasario 9 posėdyje valstybės sekretorius Dulles padarė išvadą, kad reikia baigti kalbas dėl Vokietijos, nes nuomonės nesuderinamos.

Edenas dar pridūrė, kad patiem reikia save paklausti, kuo jie pasitarnaus tautom susiprasti, jei dar toliau tęs diskusijas. Jas belieka atidėti neribotam laikui.

Primininkavęs Bidault posėdžio vaisius sutraukė taip: "Jokių naujų minčių, jokios naujos raidos, jokių kompromiso galimybių šiandien tarp rytų ir vakarų nematyti."

Tada Molotovas neleido nutraukti kalbų dėl Vokietijos. Jis pasisakė kitą dieną išdėstysias naują saugumo planą. Ketvirtadienį skirtas dar slaptas posėdis apie kom. Kiniją.

Molotovo saugumo ir nepuolimo planas, kurį jis paskelbė vasario 10, yra toks:

Europos 32 valstybės, esančios abipus geležinės uždangos, sudaro saugumo ir nepuolimo sutartį bei sąjungą; joje dalyvauja ir rytinė bei vakarinė Vokietija; Amerika bei kom. Kinija turi tik savo stebėtojus; sąjungos nariai pasirašo nepuolimo ir savitarpio pagalbos sutartį, pagal kurią vienam nariui sutartį sulaužius, prieš jį stoja visos kitos valstybės; Amerika likviduoja visas savo bazes Europoje ir pasitraukia namo; kariuomenės iš Vokietijos atitraukiamos (bolševikų tik 50 kilometrų nuo Berlyno į lenkų valdomą Vokietiją!);

Prancūzijos užs. reikalų

• Meksikoje buvo žemės drėbėjimas, sunaikinęs 4 miestelius.

min. Bidault pirmas Molotovo planą įvertino šiaip: tai noras ne tik Vokietiją, bet visą Europą neutralizuoti.

Atmetė jį ir Edenas. O Dulles pareiškė, kad Rusija neturi geros valios. Maskvos popieriniai pažadaai neklidė jai pasiktiniais metais ryti laisvasias valstybes. Kiek tai liečia Ameriką, tai ji nesiduos ryjama.

Tačiau Molotovas prisipyrė reikalavo, kad jo planas būtų svarstomas. Tikrai, Molotovas ieško kvailių savo tokiomis reikalavimais.

NEKO NEBUS IR DEL AUSTRIJOS

Maskvos "Pravda" mini, kad susitarti Berlyno konferencijoje dėl Austrijos maža vilčių. Maskva bijo, kad gausi laisvę, Austrija prisidės prie vakarų.

• Berlyne ir kituose kom. Vokietijos miestuose iš po nakties ant tvorų pasirodė Edeno pasiūlytas planas Vokietijai sujungti. Liaudies milicija skubiai nudraskė.

MRS LYONEL ROBINSON, New Yorko moterų klubo pirmininkė, priima septynius arbatos pramonininkus, kurie užtikrino, kad arbata nebrangs ir moterys dėl to neturės rūpesčio.

bų į šalį. Baigti karine pergale... Prancūzai daugelis jau tuo nebetiki...

Wilsono "nepataikytas" žodis parodė į ugninę naštą, kuri vis daugiau degina rytų-vakarų santykius ir kuri pastaruoju laiku vis labiau nuo linkstancios Prancūzijos pečių svyra į Amerikos rankas ir dabar emė deginti santykius tarp pačių kongreso narių.

"U. S. News and World Reports" sako, kad Indokinijos kare apie du trečdaliu piniginių išlaidų sumoka Amerika. Lėktuvai, patrankos, automobiliai, šaudmenys — beveik viskas pristatomas Amerikos. Amerikiečiai aviacijos technikai ten apmoko tais Amerikos padargais naudotis. Esą kiekvieną dieną apie 100 amerikiečių transporto lėktuvų pristato po 2-300 tonų karo medžiagos. Apie 30 didelių lėktuvų kiekvieną rytą nuleidžia kitas 100-150 tonų parašutais.

Tol. Rytų sausumos armijos vadas gen. J. W. O'Daniel perkelia per karines Indokinijos sritis ir parvežė žinias. Jom pasiremiant, sakoma, kad antikomunistinės jėgos atrodo geriau ginkluotos nei komunistai. Bet jas reikia tinkamai paruošti. Taip kaip amerikiečiai paruošė pietų Korejos divizijas.

Tačiau antikomunistinės kariuomenės dvasia yra menka. Vis daugiau pasitaiką pranešimų apie jos dalinių perbėgimą pas komunistus. Dvasią pakelti ir kovas įprasminti tegali tik visiškos nepriklausomybės garantija. O to nėra...

Kai Paryžiuje stiprėja noras derėtis ir karą baigti, tai valstybės sekretorius Dulles mano, kad jokia kaina Indokinijos negalima perleisti komunistams, Maskvai. Tad nors Wilsonas duog ką demantuoją, bet gyvenimas diktuoja tik šias išvadas: arba atsipalaiduodami nuo Korejos, amerikiečiai turės stipriau įkelti koją į Indokinijos karą, arba kitom nuolaidom Berlyne piktis iš Molotovo ramybę Indokinijoje, arba suprasti, kad tuščias reikalas tvarkyti Indokiniją ir Koreją, nesutvarkius tų gaisrų židinio—Maskvos.

Nepriklausomybė buvo vaisius ilgos kovos

Nežinia tiksliai, kiek lietuvių buvo Amerikoje pirmojo pasaulinio karo išvakarėse. Kunigų vienybės surinktais tada gavniais, prie parapijų telkėsi tada apie 50,000. Bet buvo ir šalia parapijų. Populiariai buvo sakoma, kad lietuvių gyveno milijonas.

Daugiausia jie buvo susitelkę anglių kasyklų pramonės vietose — Pensilvanijoje: Pittsburghe, Mt. Carmel, Scranton, Shenandoah, Mahanoy City ir kt. — apie 200,000; toliau Chicagoj — apie 100,000. O kada ten atsidarė skerdyklos, ėmė lietuvių dar daugiau plaukti. Rytuose su Baltimore, Philadelphia, New Yorku, Connecticut valstybe, Bostonu ir Maine valstybe buvo skaitoma apie 250,000. Miestai Utica, Albany, Buffalo, Rochester, Detroit, Grand Rapids — 100,000. Buvo žinomos 170 kolonijų, kuriose buvo ne mažiau kaip po 200 šeimų.

Sėslūs iš prigimties lietuviai stengėsi įsigyti pastovaus, nejudamo turto. Savo namelius turėjo apie 24,000 šeimų. Judresni ir mokytesni puolėsi į biznes — krautuves, salūnus, bankus. Tuo metu Pensilvanijoje buvo lietuvių rankose apie 74 magaziniai; salūnų, smulkesnių krautuvių skaičius siekė iki 645. Chicagoje lietuviai didžiavosi jau turį 24 prekybos įmones, 34 krautuves, kurių bendra vertė siekė iki 2 mil. dol. Salūnų Chicagoje buvo nedaug, nes už leidimą metam reikėjo mokėti 2000 dol. Tai buvo sunkiai lietuviams pakeliamas.

Brooklyno, New Yorko, Bostono, Waterburio, Worcesterio, Baltimorės, Clevelando lietuvių daugiausia buvo prekybininkai ar fabriku darbininkai. Tuose miestuose buvo 60 prekybos namų ir 130 smulkesnių karutuvių lietuvių rankose — vertės už 7 mil. Lietuviai krautuvininkai puikiai konkuruo su žydais.

Buvo ir 15 bankų, 35 taupomosis kasos. Baltimorė ir Brooklynas buvo garsūs savo siūvėjais, Brocktono lietuvių buvo žinomi kaip geriausi Amerikoje kurpiai. Bartuška mini, kad ir 16 vaistinių buvo lietuvių rankose. O dabar tokių populiarių automobilių tada buvo tik 2650.

Bet vienos profesijos lietuvių nemėgo — žemės ūkio. Net keista. Daugiausia ūkininkų vaikai ar ūkiuose augę, bėgo į miestus, norėjo ten prisigyventi. Ūkininkų lietuvių Amerikoje tada buvo priskaitoma tik 1500.

Amerikos lietuviai kovoj dėl laisvės

1918 m. vasario 16 dienos paskelbtą Lietuvos nepriklausomybę buvo vaisius ilgos kovos, kurioje dalyvavo visi sąmoningi lietuviai — pačioje Lietuvoje, Rusijoje, Šveicarijoje, Švedijoje, Amerikoje.

Žinom, kokiom aplinkybėm buvo eita prie Vasario 16 akto Lietuvoje. Mažiau žinoma, kaip tuo metu reikėsi lietuviai Amerikoje, nors jų indelis bendroje kovoje buvo taip pat didelis. Pilnos Amerikos lietuvių istorijos dar neturime. Tačiau turime eilę atskirų knygelių ir atsiminimų, jau paskelbtų. Vienais iš tokių atsiminimų pasinaudodami — Dr. V. Bartuškos "Lietuvos nepriklausomybės kryžiaus kelias", išleistas Klaipėdoje 1937 — ir juos papildydami kitų šaltinių žiniomis, norime čia atgaivinti vaizdą, kaip atrodė tada, pirmojo pasaulinio karo metu, lietuvių pastangos kovoti dėl Lietuvos laisvės.

Vaidas nebus pilnas, o gal vietom ir netikslus, bet tai nekludys jaunesniam skaitytojui pažinti, kiek praityje Amerikos lietuvių sielotasi ir dirbta; senesniajam veikėjui padės pajauti, kad jo darbai neužmirštami ir branginami; gal savo prisiminimuose jis galėtų atkasti naujų faktų, juos surašyti ir paskelbti.

Amerikoje gimusių lietuvių kelias vedė jas į šilkų, kojinių, skalbinių dirbtuves ir restoranus. Jų uždėsis siekė 3 — 5 dol. dienai. Anglikasai uždirbdavo 5-7; šiaip darbininkai fabrikuose 5 dol.

★ Pirmasis pasaulinis karas lietuvių rado jau susiorganizavusius. Visur veikė vietinio pobūdžio organizacijos, brolių. Jau buvo susidariusios ir centralizuotos organizacijos — susivienijimai, sąjungos. Pensilvanijoje jau nuo

1886 metų veikė Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kuris J. Šliupo įtakoje 1900 po didelių ginčų skilo į du susivienijimus: tautininkai pasilaikė senąjį vardą, katalikai, pasivadino Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų. Prieš karą tos organizacijos turėjo net 155 skyrius.

Nuo 1906 katalikų organizacijos jau buvo sucentralizuotos į Amerikos Lietuvių Katalikų Federaciją. Nuo 1909 kunigai susiorganizavo į Kunigų Sąjungą, kuri 1920 virto

Kunigų Vienybe. Nuo 1913 m. kun. Saurusaičio įsteigta veikė Blaivybės draugija su 20,000 narių. Taip pat nuo 1913 metų jau veikė jaunimo organizacija "Vyčiai", kurių skaičius karo pradžioje pakilo iki 15,000. Dar vieneri metai — ir 1914 metais susiorganizavo katalikės moterys į Moterų Sąjungą. Susiorganizavo ir katalikai moksleiviai, studentai, kurių skaičius nurodomas apie 500.

Atvykus į Ameriką Dr. Pijui Grigaičiui kilo socialistų organizacija su 2,000 narių. Prieš juos atsistojo kun. F. Kemšio suorganizuota katalikų darbininkų sąjunga su savo laikraščiu "Darbininku", kuris tada turėjo 5000 skaitytojų.

Susiorganizavę buvo ir lietuviai komunistai, Juos sutelkė daugiausia iš Šveicarijos atvykęs V. Kapsukas - Mickevičius. Bet jų tada nebuvo per tūkstantį. Tas pats Kapsukas redagavo ir jų laikraštį "Kova." Grįžo Rusijon 1917 m.

Tai gi, susiorganizavę, profesijom ir ideologijom pasiskirstė. Tik neteko aptikti žinios, ar tos organizacijos buvo gyvos ir veiklios ar jos savo narius skaitė tik sąrašuose. Tačiau veikla, kuria jos pasireiškė kovoje dėl Lietuvos laisvės, duoda pagrindo manyti, jas buvusias gyvas, veiklias, nors tada kampuotas, pasišaušusias ir sunkiai besudarančias bendrą žodį. (b. d.)

TAI, KO BIMBA NEPERSPAUSDINA IŠ "TIESOS" (4.)

TAIP ATRODO NUO RUSŲ PRIKLAUSOMI ŠIAULIAI

Surasti Šiauliuose cheminę valyklą nėra lengva. Reikia nemažai paklaidžioti, kol miesto pakraštyje, už geležinkelio pervažos užtikti siaurutę Verdilių gatvę. Štai čia, buvusioje mūriniame tvarte ir įrengta vienintelė šios rūšies miesto butinio aptarnavimo įmonė.

Tačiau ir radus ją, vidun patekti nėra lengva. Vos tik jūs atveriat duris, kai į nosį smarkiai muša chemikalų kvapas

O kuomet akys pripranta prie skurdžios šviesos, galima išvysti ant grindų telkšančio melsvo kysčio balas. Atsargiai statydami kojas, jūs per padėtas čia lenteles, tarsi kokį lieptą, pateksit į antrą kambarį, kuris yra kartu ir priėmimo kambarys ir džiovykla ir kuro sandėlys. Pridėsime dar, kad valykla neturi vandentiekio ir kanalizacijos.

Cheminės valyklos vedėjas ne kartą kreipėsi į miesto vyk-

domąjį komitetą, į jo pirmininką drg. Bagaslauską. Jis mėgino aiškinti, kad Šiauliams bent viena gerai įrengta cheminė tikrai reikalinga. Tačiau vykdomajame komitete pažiūrėta kitaip:

— Valykla priklauso rajono pramonės kombinatui. Tegu rajonas ir rūpinasi.

Bet gal cheminės valyklos pavyzdys vienintelis? Nieko panašaus. Miesto vykdomasis komitetas atkakliai nesirūpina ir dargi pažeidžia butinio aptarnavimo įmonių interesus. Štai visi neseniai miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas drg. Raugas pasirašė vieną po kito eilę sprendimų, reikalaujamas ištuštinti butinio aptarnavimo įmonių turimas patalpas.

Sunku pasakyti, kuo vadovaujasi drg. Raugas, pasirašydamas tokius sprendimus. Matyti, jam reikalinga pacituoti TSRS Ministrų Tarybos ir TS KP CK nutarimą "Dėl plataus

vartojimo pramoninių prekių gamybos išplėtimo ir jų kokybės pagerinimo", kur pasakyta:

"Reikia ryžtingai pagerinti vietinės pramonės ir verslinės kooperacijos įmonių gyvenimojo butinio aptarnavimo srityje, išplėsti butinio aptarnavimo atelje, kombinatų ir paviljonų tinklą, o taip pat baldų, dviračių, siuvimo mašinų, patefonų, radijo imtuvų, avalynės, drabužių remonto dirbtuvių ir cheminio valymo įmonių tinklą..."

Šiaulių miesto vykdomojo komiteto veiksmai, kaip matome, nėra nukreipti nutarimo vykdymo linkme.

Tiesa, miesto vadovai skundžiasi patalpų stoka. Ir iš tiesų,

patalpų trūksta.

Miesto centre esančioje "Naujo gyvenimo" artelės siuvyklos dirba 50 darbininkų. Visi jos cechai išdėstyti viename kambarėje. Kyla klausimas: o ką gi daro vykdomasis komitetas, kad patalpų būtų daugiau?

Savo laikų "Naujo gyvenimo" artelė ūkiniu būdu pradėjo statyti dviejų aukštų butinio aptarnavimo kombinatą — vienintelį mieste. Iš pradžių statyba vyko sparčiai. Bet štai, kuomet darbą baigė stogdenčiai, kilo ginčas. Į šį kombinatą ėmė reikėti pretenzijas "Progreso" artelė. O kadangi taip ir nėra aišku, kam naujoji įmonė priklausys, "Naujo gyvenimo" artelės vadovai nustojo domėtis statyba. Ji turi būti baigta šiais metais, tačiau darbai čia aptilo.

Pastato viduje nėra nutiestos vandentiekio, centrinių šil-

dymo ir elektros komunikacijos, stokuoja medžiagų, detalių, net... durų.

Atrodo, miesto vykdomasis komitetas turėtų įsikišti į šį reikalą, tuo labiau, kad ginčas ne taip jau sunku išspręsti. Bet miesto vadovams mažai tas rūpi. Ar nebūdinga jų pažiūra į butinio aptarnavimo įmones yra tas faktas, kad naujų įmonių statybai skiriamos nusedintos vietos.

Charakteringa, kad neseniai įvykusioje miesto darbo žmonių deputatų tarybos sesijoje, kurioje buvo specialiai svarstomi gyvenamojo fondo ir butinio aptarnavimo klausimai, pranešėjas drg. Raugas neužsiminė apie butinio aptarnavimo įmones. Savo kalbose deputatams teko miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojui nurodyti ir trūkumus šioje srityje.

TARKITES PRIVAČIAI

O trūkumų, kaip jau matėme, nemaža. Daugelis jų visškai galėtų būti pašalinti artimiausiu laiku. Argi Šiauliuose, kur taip sparčiai vyksta eilės stambių pastatų statyba, negalima paspartinti butinio aptarnavimo kombinato statybos? Mieste nėra nė vienos organizacijos, kuri užsimintų smulkiu butų remontu, nors ir tą galima nesunkiai išspręsti. Ar gi tai normalu kad jei kam nors reikia hudažyti kambario sienas, grindis, nubaltinti lubas, tai kreiptis tenka į... savanorių gaisrininkų draugiją.

— Remontą galime daryti bet kuriuo laiku. Dėl apmokėjimo, kaip užsakytojui parankiau, — galima grynais pinigais, galima ir per banką.

Bet kuomet mes išaiškinome, kad norime atremontuoti privatų butą, tonas pasikeitė.

— Mes remontuojame tik įstaigas. O dėl buto — tarkitės su meistras privačiai.

Vargu ar kas patikės, kad Šiauliuose

nėra skalbyklos.

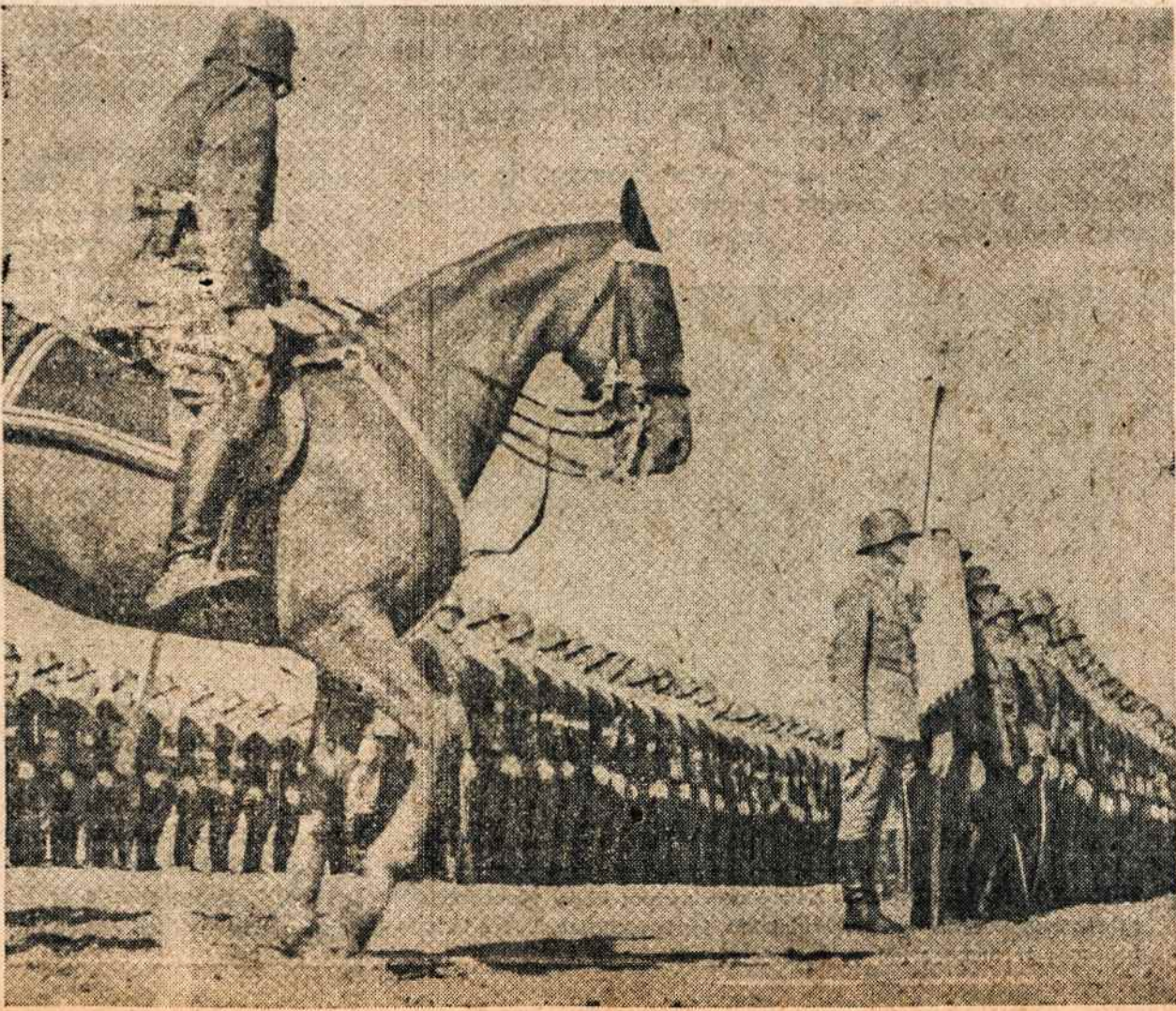
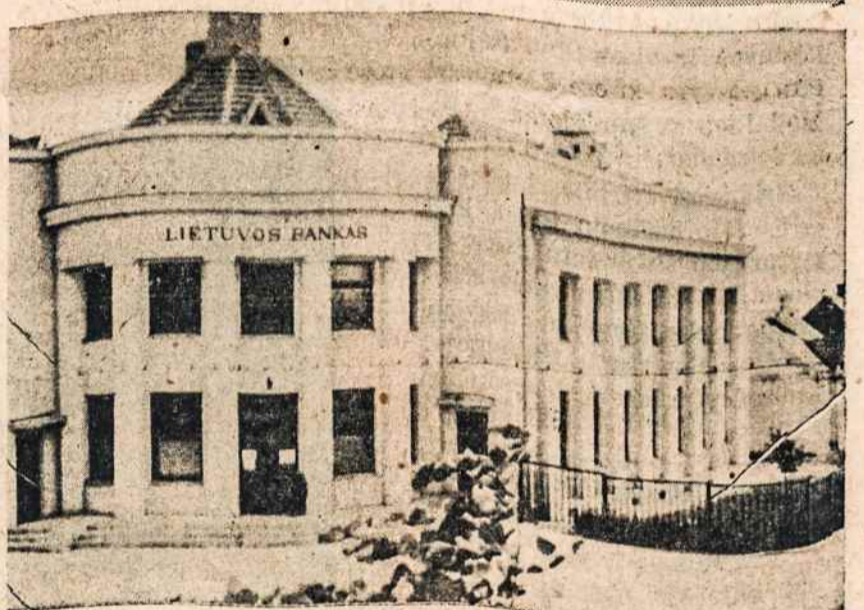
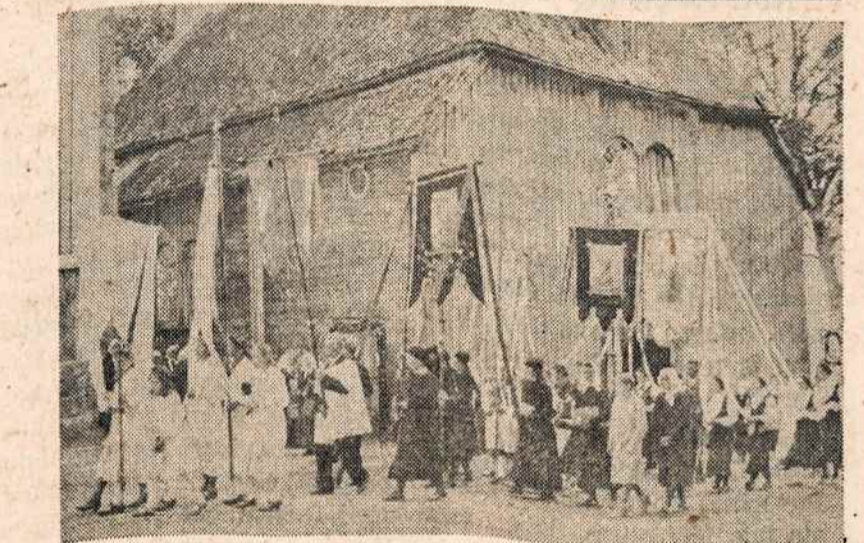
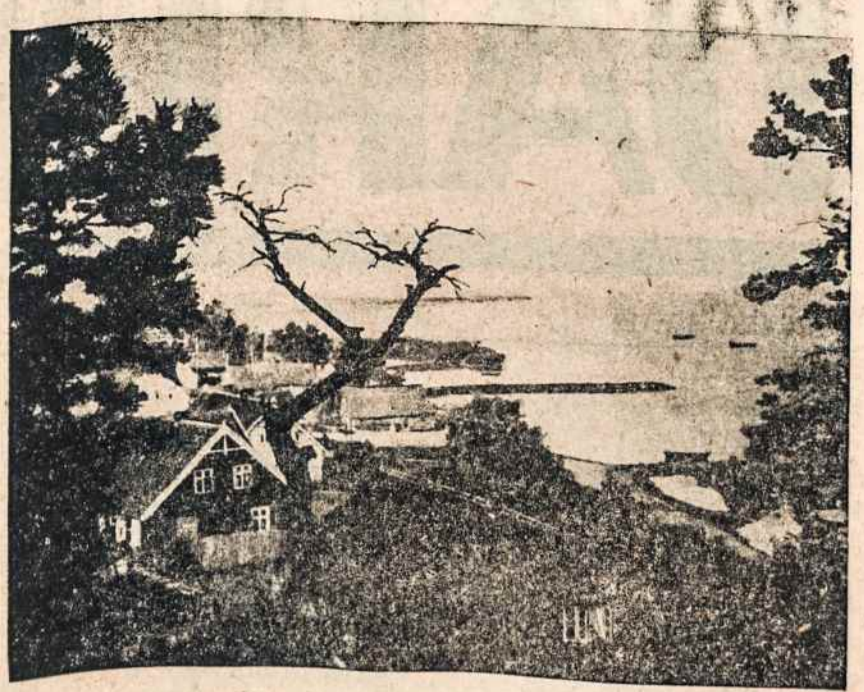
Net ligoninės, viešbutis, kirpyklos, bendrabučiai, valgyklos ir eilė kitų įstaigų ir įmonių turi "tartis privačiai" su namų šeimininkėmis, kad tos išskaltų baltinius.

Privačiai tenka tartis ir su staliiais, kadangi pramonės kombinato baldų dirbtuvėse minkštų baldų remontas neatliekamas. O juk ir čia dirba prityrę meistras, kurie remontą galėtų puikiausiai atlikti. Tereikia dirbtuvę aprūpinti medžiagomis.

Susidurdami kasdien su šiais klausimais, miesto darbo žmonių neretai ir stipriau pasisako Šiaulių miesto vykdomojo komiteto adresu.

Ar to komiteto vadovai negirdi šių skundų? Kur negirdės! Bet jie nedaro jokių išvadų iš jų. Ar ne laikas išsizadėti šios nelemtos praktikos? Mes manome, kad laikas ir norėtum baigdami išreikšti viltį, kad artimiausioje ateityje miesto komitetas tai padarys.

Pridėkime kai jis bus nebolševikiškas. —t.

- Lietuvos kariuomenės paradas (kai rėje
- Nida—Lietuvos "Neapolis" prie Kuršių marių (iš viršaus į apačią)
- Suvalkai su šv. Kazimiero bažnyčia
- Bažnytinė procesija Papilėje
- Lietuvos Banko namai Mažeikiuose
- Žvejai prie Lietuvos pamario
- Žemės ūkio Rūmai Kaune

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Lai kraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis. Straipsniai ir korespondencijos redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Laisvė kuria, nelaisvė žudo

Nepriklausoma Lietuva prabyla į mus iš šio numerio vaizdų. Kalba ji, tiesa, praeitimi, bet dar gerai prisimenama ir brangia. Nevienas čia ras savo gimtąjį kampelį arba su laisvės dienomis susijusį miestą, kuriame jis jautėsi laimingas. Vyresnieji prisimins ir tai, kaip Lietuva gražiai statėsi ir keitėsi, palyginus su praėjusios vergijos metais. Svetimiams kultūrinti Lietuvą nerūpėjo. Ją prikėlė ir išpuošė savosios rankos, nukritus pančiams. Laisvė visur ir visada kuria, nelaisvė — žudo.

Iš dabarties nelaisvės metų regime Karo Muziejaus sodelį. Jis nuimtas praėjusią vasarą Kaune. Tai nepriklausomų Lietuvos metų šventosios kampelis su Nežinomojo Kareivio kapu ir Laisvės Varpu. Iš viršaus vaizdas atrodo nepakitęs, bet žinome, kad varpas yra nutilęs, kapas išniekintas, visa dvasia pasikeitusi. Žiauriai yra pasikeitęs visas Lietuvos gyvenimas, nusuktas nuo tautos gero. Vergijos vėl surakintas lietuvis jau nebekuria: jis vos bešėlaiko. Svetimieji naudojami tik tuo, kas buvo Nepriklausomos Lietuvos palikta.

Kiek gyvenimas yra suprastėjęs, liudija šiame numeryje duodamas vaizdas iš "Tiesos"; vadinas, ten įdėtas su pačių okupantų aprobatu. Taigi, kas prisimena gražiai išsistačiusius ir išaugusius šiaulius, gali lengvai įsivaizduoti, kuo jie pavirto, kokia ten netvarka ir kas toje netvarkoje pampsta, kas kenčia. Panašiai yra kitose Lietuvos vietose ir visame gyvenime. Gražioji Lietuva smukdoma, nes įsibrovėliai savo vergiška tvarka nieko gero sukurti ir negali. Kur nėra laisvės, nėra kūrybos.

Nepriklausomos Lietuvos kūrybinį darbą įtikinančiai rodo šiame numeryje pavaizduoti Lietuvos banknotai. Ne tiek gražumu į mus jie kalba, kiek gerai prisimenamu vertingumu. O savo valiūtą Nepriklausomoji Lietuva sukūrė ant Didžiojo karo griūvėsių, nes viskas buvo daroma sau, ne atžagariom rankom ir ne okupantui kaip dabar. Dabartinio okupanto pinigais pasaulinėje rinkoje nieko nevertas: bolševikai turi mokėti tik auksu, ir dar vergų iškastu. O yra milžinas savo teritorija ir žmonėm.

Išvada? Ji paprasta. Laisvėje ir mažos tautos tarpsta ir kuria, nelaisvėje — menksta ir žūna. Dėl to, kas nelaisvėje kitą tautą laiko, yra žmonijos žudikas. Lietuvos pavergėjų kaktoje yra įspausta ta niekšo žymė.

Kas myli tėvynę, myli savo motiną

T. K. Butkevičius, OFM.

Tai buvo prieš kelis tūkstančius metų. Išrinktoji Dievo tauta gyveno Babilonijos vergijoje. Daugelis jų pasidarė labai turtingi ir visko pertekę, o kai kurie tapo net aukštais valdininkais. O vis dėlto svetimoje žemėje širdžiai trūko tikrojo gyvenimo džiaugsmo. Todėl nutilo linksmos tėvynės dainos, ko babiloniečiai negalėjo suprasti. Išrinktoji tauta, nugrėžusi savo veldą į gimtuosius laukus, giedojo: "Pirmiau tenudžiūna mano dešinė, negu kad tave užmirščiau, Jeruzale. Prie gomurio teprilimpa mano liežuvis, jei neminėsiu tavęs, jei nestatysiu Jeruzalės aukščiau už kiekvieną savo linksmybę" — Ps. 136, 6.

Amerikai mes turime būti labai dėkingi už visa gera, ką mes ir mūsų tauta iki šiol yra patyrusi iš jų. Tačiau, jei mes šioje laimės šalyje užmirštume kryžiuojamą savo motiną Lietuvą, pirmiau tenudžiūna mūsų dešinė, prie gomurio teprilimpa mūsų liežuvis, jei neminėsiu jos, jei nestatysime tėvynės aukščiau už kiekvieną savo linksmybę.

Laisvoje Lietuvoje Vasario 16 buvo džiaugsmo ir triumfo diena. Visoje tėvynėje plėvėsuojančios vėliavos skelbė saviesiems ir pasauliui, kad Lietuva nepriklausoma. Didingu savo gaudimu Laisvės Varpai kvietė kiekvieną lietuvių, į bažnyčią už viską padėkoti Dievui ir paprašyti, kad Jis ir toliau savo tėviška ranka laimintų mūsų tautos darbus, tėvynės

"BRANGIEJI, niekada nebūkite tėvynės priešai, nes ji yra jūsų motina. Mylėkite savo tėvynę, jei jos veldas keičiasi kaip ir jos laikai. Kiekvienoje išvaizdoje gerbkite tėvynę. Jai taraukite su sūnaus ir dukterų meile ir karžygių ištikimybė. Nes kas myli tėvynę, tas myli savo žemiškojo gyvenimo motiną. Nesigėdykite tos meilės, nes ji iš Dievo" — palaimintasis vyskupas J. M. Sailer.

laukus ir miškus. Majestotiškose Lietuvos bažnyčių skliaustuose kildavo iš laisvųjų lietuvių krūtinų dangaus ir žemės Karaliui didingas keliais balsais: Te Deum laudamus...

Bet kada 1940 m. birželio 15 d. 17 valandą Kauno gatvėmis perriedėjo sovietų tankai, netekome laisvės. Gimtoji žemė paplūdo mūsų brolių ir sesių kraujyje ir ašarose. Su skausmu sielos gelmėse lietuvių kreipėsi į savo dangiškąją Motiną, dangaus ir žemės Karalienę, meldami:

"Marija, Marija, palengvink vergiją... išgelbėk nuo priešo baltus!"

Raudonas slibinas užsimojo ne tik mum išplėsti tautos ir tikėjimo laisvę, bet nori užslopinti ir mūsų gražią kalbą, skambias dainas, sugriauti jos kultūrą, kilnius papročius ir visą tautą išnaikinti sušaudy-

mais ir ištrėmimu. Tūkstančiai tada krito ir tebekrinta už žmonijos idealus, už laisvę ir nepriklausomybę. Jie mirė ir tebekirsta kaip tautos didvyriai, kuriems tinka šv. Rašto žodžiai:

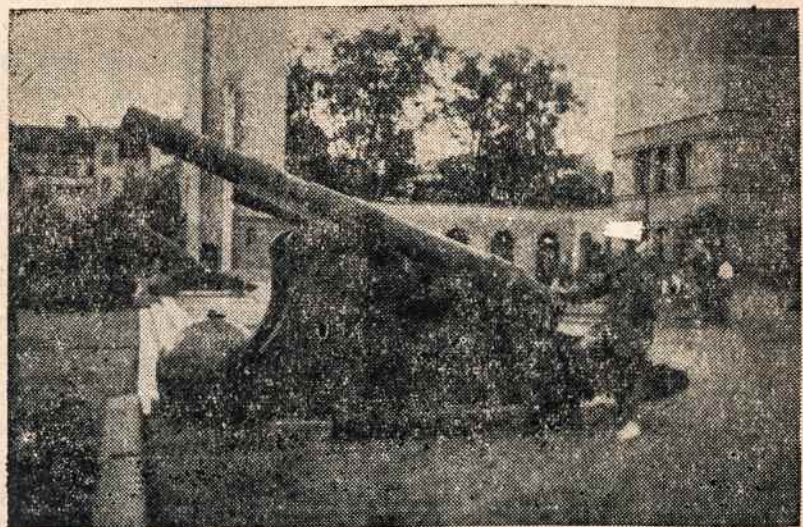
"Niekas neturi didesnės meilės už tą, kurs guldo savo gyvybę už savo draugus" — Jono 15,13.

Mes irgi esame tos didvyrių tautos sūnūs ir dukterys. Tėvynė ir kraują liejantieji mūsų kovotojai reikalauja, kad mes savo kilniu gyvenimu liudytume pasauliui, jog mūsų tauta laisvės verta ir mes sugebame kurti kultūros gyvenimą Dievo garbei ir žmonijos gerovei.

"Kas pakasa religiją ir moralę, tas pakasa valstybės pamatus. Nes ne tiek turta ir vien narsumas, kiek labiau religija ir dorovė užtikrina tautos ateitį. Tas nėra joks tėvynės vyras, kuris sunaikina tuos du bendruomenės šulius" — sako didysis A. J. V. prezidentas Washingtonas.

Kas nuodija mūsų tautos dvasią ir kitų akyse niekina lietuvių vardą, tas savo tautos nemyli. Mes visi savo pavyzdingu gyvenimu turime sukelti pagarbą Lietuvai kitataučių tarpe, saugodami savo širdyse kaip kilniausią turtą visa, kas lietuviška ir kilnu. Taip pat tą turtą turime šimteriopai padidinti pasisavindami amžių bėgyje kitų tautų ir valstybių sukurtą kultūrą ir civilizaciją.

Karo Muziejaus sodelis su bokštu, kuriame skambėjo Amerikos lietuvių dovanotas Laisvės Varpas. Nuotrauka nuimta Kaune praėjusiu metų (1953) vasarą.

Ypač nenuilstančiai mes turime maldauti visagalį tautų Viešpatį, kad mūsų tautos vaikų pralietas kraujas kartą būtų vainikuotas išaušusiu mūsų tautos ir tikėjimo laisvės rytu Lietuvoje. Mes turime viską daryti, kad laisva Lietuva prisikeltų kilniam gyvenimui.

Rasokite knygos, laikraščiai mūsų tėvynės laisvės kova. Kalbėkite pasauliui, mokslo vyrai, poetai apie mūsų tautos didįjį skausmą. Tėvynė iš jūsų reikalauja, ištiesus iškankintas krūvins kaulėtas rankas, ledinėmis lūpomis maldaute maltauja pagalbos.

Mes esame tikri, kad kartą mūsų tėvynė Lietuva prisikels laisvės rytui, nes mūsų Marijos žemės, kryžių šalies globotojas ir gelbėtojas yra dangaus ir žemės amžių karalius Karalius, galybių Viešpats.

Jam priklauso visa katalikiškoji Lietuva.

Mūsų priešas yra kartu ir Dievo priešas, nes jis nori ne tik iš po mūsų kojų atimti gimtąją žemę, bet ir Dievą išplėsti iš mūsų tautos vaikų krūtinų.

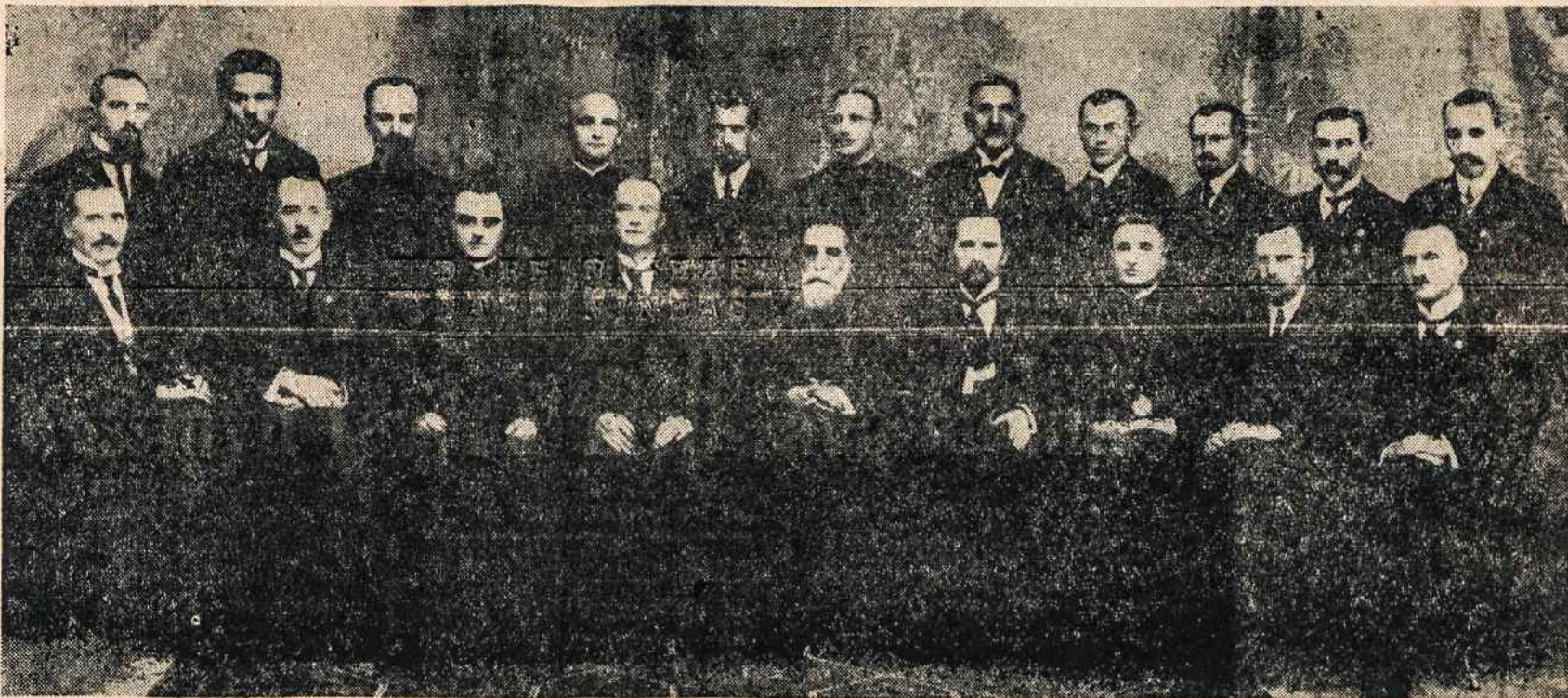
Tačiau nuo amžių negirdėta, kad galybių Dievas ir visų tvarinių Viešpats būtų nugalėtas savo priešų. Dievas sunaikins tuos, kurie kelia savo ranką prieš jį. Šv. Raštas sako: "Tauta, kuri netarnauja Tau, žus." Bet jeigu mes norime, kad Dievas žygiuotu mūsų eilėse į kovą su ta pragaro jėga, mes turime būti Jo ištikima tauta. Jis tada tars mums:

"Aš išgydysiu tavo žaizdas, ir tu būsi mano tauta, o aš tavo Dievas."

Ir jei galybių Dievas žygiuos mūsų priešakyje, mes nesibijome, kad ir žemė drebėtų, ir kalnai virstų į jūrų gilumą, nes su mumis yra Tas, kurs įsako dangui, žemei ir pragarui, kad jie lenktųsi prieš Jį.

"Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį, kur mūsų sodybos, kur bočių kapai. Juk tėviška Tavo malonė daug gali, mes Tavo per amžius Lietuvos vaikai.

LIETUVOS TARYBA, pasirašiusi Vasario 16 dienos akta, paskelebusi Lietuvai nepriklausoma.

7 VILNIAUS RITERIAI

Paulius Jurkus

Senuose metuose Vilniuje gyveno septyni riteriai. Buvo jie daug kariavę, stoję prieš totorius, prieš turkus kryžiaus kalavijus, lankę tolimas Rusijos žemes ir pelnę garbę savo pulko vėliavai.

Kai grįžo į Vilnių, pasijuto pavargę nuo gausybės karų. Žygiuos įpratę būti drauge, ir mieste apsigyveno kartu Stiklių gatvėje, kur knibždėjo amatininkai. Jų puošnios plunksnos, raudoni kaspinai traukė praeivių akis, bet jie patys pasitraukė į nuošalį. Sudėjo skrynion nubrožytus šarvus, suguldė šalmus, kiton surikiavo išblizgintus kalavijus, kur rankenose buvo išmušti raiteliai.

Užteks kariauti! — tarė vyriausias, kuris buvo vardu Kajetonas. Visi nulenkę galvas, jam pritarė, tik jauniausias — Kiprijonas — pasilikto tiesus. Gyveno jie didžiojo maldos ir pasnikuose. Kąs rytą prieš

katedros varpus, susėdę prie ilgo stalo, giedojo šventas giesmes. Paskui ėjo į katedrą, kur puošnūs kanauninkai atvožė mišiolą rytmetinėm maldom. Riteriai glaudėsi prie sienų, šventų dulkių ir meldėsi. Iš katedros ėjo į šv. Oną, į Bernardinus, jėzuitų, dominikonų bažnyčias, šnipiškėje lankė Jėzų Nazarėną ir prieš vidurdienį, besikeičiant sargybam miesto vartuose, pasiskandavo namo. Patys išsivirę valgi, dar pusvalandį giedodavo šventas giesmes. Tada vyriausias tarė: — Dabar eisime daryti gera. Saugokitės tik vieno — mergaičių akių!

Jie traukė iš gatvės į gatvę, padėjo elgetom atsikelti, našlėm skaldė malkas, nešė vandenį iš miesto šulinio, kalvėse spaudė dumplės, pas puodžius minkė molį. Vakare su varpų gaudesiu vėl lingavo bažnyčion, giedojo

su chorais, kol naktis uždengdavo Nerį ir miesto bokštus. Tada išsibėgdavo maža žvakė ant jų stalo, rimti veidai susėdavo aplink. Jie perskaitydavo girdėtus šventųjų pamokslus, minėdavo šventųjų gyvenimus ir su malda išsitiesdavo poilsui ant neobliuotų lentų, pasidėję po galvą medžio kalades.

Zmonės pradėjo kalbėti: — Tai šventieji Dievo riteriai. Zinia pasiekė ir karaliaus dvarą. Didysis hetmonas pašaukė juos ir tarė: — Aš žinau visa, — kalbėjo ūsočio vyras, — dideli jūsų darbai ir dar didesnės maldos. Tokių man ir reikia mūsų pulkams sustiprinti. Riteriai sudrebėjo ir valandėlę tylėjo.

Taika jau mūsų širdyse, — kalbėjo Kajetonas, jų vyriausias. — Jau pavargo mūsų rankos, mes nebekelsime kalavijų. Tada jie sukluo bažnyčioje ir dėkojo Dievui, kad davė stiprybės atsispirti prieš tokią pagundą — prieš pulko vėliavą ir karo būgnus. Bet jų jauniausiam pasilikto žodžiai širdyje. "Karalius šaukia juos", — jis mąstė vieni vienas. Draugai pastebėjo jo rūpestį, ir Kajetonas tarė:

— Nejudink kalavijo, gana mes kariavome už žemės karalių. Dabar kariaukime už dangaus karalystę. Ir jo ilgi ūsai buvo pikti. Kiprijonas nuslopino nerimą. Vėl jis ėjo su visais į maldas, į gatves, darydamas gera. Vieną vakarą jis privertė brolius laukti prie stalo — jis grįžo vėliau.

Neskubėjo ir kitą dieną, neprisiminė nei šventų knygų, nei pamokslų. Jis pasakojo, kad mieste yra tiltas, o po juo palenda blizganti Vilnelė. — Melskis daugiau, — atsakė jam Kajetonas, — ir tilto nematysi. Bet Kiprijonas kitą vakarą pasivėlinęs kalbėjo: yra pavasariai Neris šlaituose ir lakštingalos naktįje.

Susimąstė visi šeši, — kažkas negero ištiko jų septintąjį. — Daugiau pasnikauk, — tarė vyriausias, — tada negirdėsi lakštingalų... Kitą dieną Kajetonas, išleisdamas visus į miestą, liepė vienam pasekti jų jauniausią. Ir visiems buvo aišku, kodėl jis pamatė mėnesieną, išgirdo Vilnelės čiurlenią. Puodžių gatvėje, kur didelė liepa kieme, antrame aukšte gyveno mergaitė. Ir vos tik Kiprijonas įžengė pro vartus, kai ji nubėgo

laiptais. Jiedu susėdo po liepa šalia vienas kito. Liepa šlamėjo, o jiedu buvo drauge, kaip du kalvijai, greta sustatyti. Jis niekur nežiūrėjo, niekam neatnešė vandens, neskaldė malkų. Pasibaigė ir maldos bažnyčiose, ir balandžiai sutūpė bokštuose, o jiedu sėdėjo. Nuo tada šeši broliai dar labiau skendo maldose, kad sugrįžtu jauniausias į jų atgailos kelią. Bet jis niekada nekabėjo apie gražius vienuolių balsus rytmečiais, apie skambius varpus. Jis pasakojo, kad žydi gėlės palangėje, kad kregždės sukasi lizdus.

Tada vyriausias jų pakilo ūmus: — Mes žinome visa, broli, kokia nelaimė tave ištiko. Mes žinome liepą ir namelį, kur iš antro aukšto išskrenda balandis. Ir mes, kalavijų draugai, turime priminti: Aušros Vartuose mes prisiekėme Mergelėi Marijai amžiną skaistybę. Jei tu peržengei mūsų papročius, mes atidarysime kalavijų skrynias...

Kietas ir šiurkštus buvo jų vyriausio balsas. Ir Kiprijonas visa suprato. Jis nemigo naktim, su visais drebėjo rytmetinėje maldosje ir guodėsi Viešpačiui. Gulėjo jis kryžiumi ant grindų katedroje, ant akmenų klūpėjo Aušros Vartuose.

Riteriai nusiramino — sugrįžo jauniausias į kelią. Bet tą patį vakarą jis pasivėlino į jų maldas. Jie netarė nė žodžio, nes matė, kaip spindi jo akys, dreba lūpos giesmėje. Kai sudėjo galvas ant kaladžių, kai atėjo gilus vidurnaktis, jauniausias atsikėlė, pasidėmė savo kalaviją ir šarvus ir dingo duryse.

Mes dar mokame valdyti kalavijus, — šokosi Kajetonas, — skubėkim, nutverkim jį! Bet kiti ramino: — Jis turi savo kelią Viešpatyje. Praėjo savaitė, antra, bet riteris negrįžo. Tada vienas jų nuėjo į Puodžių gatvę, kur liepa kieme. Ir vos tik pasirodė, laiptuose sustojo mergaitė.

— Gražink mūsų draugą! — rūstus kalbėjo. — Jūs sugrąžinkite jį man, jį vienintelį! — Tai kur jis? — Jis išėjo su karaliaus pulku ir... — jį pravirko ir dingo duryse. — Išėjo su pulko vėliava! — kalbėjo visą vakarą riteriai ir meldėsi už jį. Dieną gaudė zinnias po miestą. Buvo ir pas hetmoną ir karaliaus dvare. Kartą jiems pranešė ponas raudonam apsiauste:

— Jis mūsų garbė ir pasididžiavimas. Riteriai nugiedrėjo. Jie meldėsi ir giedojo ir vakare kalbėjo apie jauniausią. Bet kartą rūmuose išgirdo: — Jį parveža į Vilnių. Šeši likusieji pasitiko jo kūną, dundant būgnam, plevenant pulkų vėliavom. Lengvai nešė jo karstą ir didžiavosi: koks didis jų mažiausias.

Bernardinuose pastatė jam antkapį. Iškalė riterių, pasirėmusių viena ranka ir žiūrintį į taką. Prie šono paguldė jo kalaviją. Pirmą dieną, kai jie atėjo prie jo kapo, rado gėlių puokštelę iš Neris pašlaičių. Jie suprato, kieno čia rankos būta.

Dabar eikime našlių lančyti — tarė pasimeldęs vyriausias. Visi nukilo į Puodžių gatvę, kur kiemas su liepa. Jie sutiko mergaitę ir jai nusilenkė. Kas dieną ją lankė ir padėjo jos darbe. Kas dieną vakare, atėję į Bernardinus, rado gėlių prie kapo. Ir jie džiaugėsi, kad vėl septyni senajame mieste, maldose, rūpestyje ir pavasaryje...

Nepriklausomos Lietuvos pinigai

JONAS K. KARYS, šio metu gyvenęs Bridgeport, Conn., yra išleides puošnią ir stambia, rimtai parašytą knygą apie Nepriklausomos Lietuvos pinigus. Minint Vasario 16, Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį, "Darbininko" redakcija rūpėjo skaitytojų dėmesi nukreipti į tuos Lietuvos buvusius puošnius pinigus ir kaip jie atsimsuše J. Kario knygoje. Tam tikslui čia duodame pasikalbėjimą su pačiu knygos autorium. RED.

mos Lietuvos monetos, kurias bolševikai, okupavę Lietuvą, išsivežė Maskvon, kiek jų dar nučiuo.

Ar Amerikoje yra numizmatų, kurie turi lietuviškų pinigų?

Yra. Žinau kelis privačius asmenis, sudarinėjančius mūsų pinigų kolekcijas. Chase National Banke, New Yorke, yra nepilnas komplektas. The American Numismatic Society, kurios nariu esu ir aš, milžiniškame muziejuje, N. Yorke, guli vienas didžiausių rinkinių, pradedant istorinėmis sidabro štangėlėmis, baigiant Kauno jubiliejiniu dešimtlčiu (1938 metų). Įžymusis mūsų numizmatikas bei filatelistas dr. A. M. Račkus Čikagoje turi labai vertingą Lietuvos monetų rinkinį. Keli amerikiečiai apsirūpino mano knyga, kad Lietuvos pinigų kolekcijose nepadarytų "mistėjų"...

Teko nugirsti, kad rengiate studiją apie senovės Lietuvos pinigus. Kokios ji bus apimties ir kaip greit numatote išleisti?

Tokią studiją rengiu jau ištisai eilę metų. Kietas riešutas! Gausi lenkų literatūra ne visuomet pasižymi objektyvumu. Kitomis kalbomis — bent iš dalies — lenkiškosios įtakoj. Nelengva išskirti tiesą nuo tendencijų, faktus nuo "išmislių" (pas jautriausius romanti-

Ar seniai domitės numizmatika?

Nuo pirmojo Didžiojo karo pradėjau rinkioti monetas ir banknotus. Deja, mažo žemio ūkininko berniukui negalėjo užtekti lėšų rimtesniam rinkiniui sudaryti. Mečiau, tepasilikęs širdyje viltį kada nors...

Kur Jūs isigijote tą specialybę?

Studijuodamas Vytauto Didžiojo Universitete ekonomiją, įsitraukiau į numizmatikos mokslą visu rimtumu. Senovės Lietuvos pinigų istorija ir, juo labiau, numizmatika mane iškart užburė. Ne dėl paskaitų toje srityje žavumo — iš profesoriaus teisingai fragmentus. Niekas Lietuvoje iki tol mūsų senovės pinigų studijomis nebuvo rimtai atsidėjęs. Sunki ir nuobodži sritis... Čiupausi lenkiškos, vokiškos, rusiškos literatūros rūpimais klausimais. Paskirtas monetų kalyklos vedėju, išvažiavau į užsienius ir Berlyne, Paryžiuje, Briuselyje, Stockholme įpuoliau į "pinigų kabinetus" muziejuose. O 1936 m. "Naujosios Romuvos" žurnale paskelbiau pirmą rimtesnį, gausiai iliustruotą, savo darbėlį: "Lietuvos pinigai viduramžiais ir vėliau." Žinoma, kaip dabar matau — su trūkumais. Bet ledai pralūžo! Paskui sekė kiti rašiniai, paskaitos per radiją, žinių gilinimas, o mano piniginių ženklų rinkinys, metams bėgant, tapo vienas gausiausių ne tik Lietuvoje. Deja, karo metu jį ištaškė bombos. Labai gaila.

Kas Jus paskatino parašyti išleistą įdomią studiją?

Plačiau apie tai aš pasisakiau savo žodyje pačioje "Nepriklausomos Lietuvos Pinigai" knygoje. Trumpai pakartosi: tyrinėdamas senovės lietuvių numizmatiką susidūriau su begale sunkumų. Viena neaišku, kita — miglota; šio trūksta, to trūksta. Ar man reikėtų klaidžioti, jei visa būtų amžininkų užrašyta? Taigi, laikau savo pareigą paklikti ateinančioms kartoms man pažįstamoje mokslo šakoje galimai aiškesnių ir tikresnių žinių šaltinį, kad jiems nereikėtų po neaiškumus braidyti. Be to, man knietė beataustantiems

saviesiems ir mūsų draugams iš kitų kraštų (anglų kalba sudaryta santrauka) dar kartą, naujomis priemonėmis, pavaizduoti lietuvių tautos gyvumą, gajumą, išmintį ir kūrybines galias. Gausūs skaitytojų laišakai man, kaip ir iki šiol paskelbtos recenzijos, sako, jog aš pasirinktus taikinius, be rods, kludžiau...

Ar ilgai rinkote medžiagą

Tose sąlygose, kuriose jau dešimtas metas gyvename, medžiagos rinkimas yra be galo sunkus, tad užtruko netoli trejų metų. Tuo pačiu laiku,

atvogdama valandą kitą nuo poilsio (po 8 valandų darbo visais balsais užiančiame fabrike), valandą kitą nuo miego naktimis, tą medžiagą grupavau, kol "gimė" knyga. Susirašinėjau su trimis žemės kontinentais, kol surinkau visas iliustracijas (kai iš kur, pav. mūsų atstovybės, Paryžiuje, atsakymo nesulaukiau; teko ieškoti kitų talkininkų). Atostogų savaitės vasaromis praleidau New Yorke bibliotekose bei muziejuose, kur radau ir kitai savo knygai reikalingos medžiagos.

Daug kas čia nežino, ar Neprikl. Lietuvos pinigai buvo kalami užsieniuose, ar vietojė?

1925 m. laidos (pirmosios Lietuvos monetos XX amž.) nukaldintos Anglijoje; 1936 m. buvo įrengta monetų kalykla Kaune ir ten nukaldintos pačios dailiausios Nepriklausomos

kus neretai jų pasitaiko). Esu sumezgęs ryšį su Roma, Berlynu, Stockholmu, Londonu. Siekiu net Australijoje apsigyvenusius žinomus numizmatikus. Noriu kondensuoti paskelbti lietuviškąją numizmatiką, nuo pačios pradžios, iki jos pulsas. Lietuvai sugriuvus, nustojo plakės. Knyga, kaip planuoju, turės išeiti kitą pavasarį ir bus, gal būt, už išleistąją dar didesnė.

Vadinasi, senaisiais laikais Lietuva turėjo savus pinigus?

Ir dar kokius tiems laikams! Ir tada mūsų krašto pinigai buvo pavyzdžiui dauge. Iš kur, jei ne iš praeities, mes sėmėmės lito stiprumui stiprybės... Tos žinios, kurias dabar klostau į naujos knygos lapus, ne tik maloniai nustebins tuos, kurie praeitį myli, bet išjudins ir nerūpestinguosius, kuriems praeitis — pelėsisai.

Beje, pernai kovo 4 d. Jūs peržengė 50 metų savo amžiaus ribą. Kaip jaučiatės?

Tą dieną 9 val. vakare aš užbaigiau rašyti savo knygą. Žmona paruošė pagerintą vakarienę, kurios metu mudu išsprendėm didelį klausimą — jį sutiko, reikale, finansuoti "Nepriklausomos Lietuvos pinigų" išleidimą savo uždirbtais pinigais. Dabar jau aišku, kokią dovaną ji man padarė: didžiuliam numatytų rėmėjų atkritus, ji patiesė 3000 dolerių! Tai buvo daugiau negu aš iš tos nedidutės moters kada tikėjau. (Kada su ja atsiskaitysiu — nežinau; pirmiau reikią "svetimesnius" rėmėjus

apglostyti). Kaip jaučiuosi? Tarytum kokį ypatingą pavasarį amžinybės palydėjęs. Sunkiausia apsiprasti su žiauria tiesa, kad praėjusi jaunystė jau niekad nebeįgrįš. Tačiau baigiu save įtikinti, jog prieš mane dar 50 darbingų metų...

Kaip sekasi šios puošnios knygos platinimas?

Sunkokai. Kol žmogus jos nemato — labai čia jam! Kai pamato — perka ir džiaugiasi gavęs. Atsiliepia ir tokios šeimos, kuriose knyga neturėjo pilietybės. Mat, gausūs paveikslai įgalina suprasti turinį ir tuos, kam skaityti tekstą sunkoka... Jei platintojai knygą pirkėjams tinkamai rodytų, mes bematant jos pristigtume. Tikiu, jog anksčiau ar vėliau, "Nepriklausomos Lietuvos Pinigai" ras vietas, kaip Tėviškės Žiburiai rašo, kiekviename lietuviškame svečių kambary.

TAUTOS TESTAMENTĄ PERDUOKIM JAUNIESIEMS

Šiomet, vasario mėn. 16 d., sueina 36 metai nuo didžiojo mūsų tautos džiaugsmo — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo. Tas didysis džiaugsmas, su entuziazmu sklidęs per Lietuvos miestus, miestelius, kaimus ir vienkiemius, dar ir šiandien mummyse ne kiek nublanksta, nors jau daug metų prabėgo nuo šio istorinio įvykio.

Kelias į tą didįjį tikslą buvo ilgas ir sunkus. Daug mūsų tautos didvyrių užmerkė akis, nesulaukę to didžiojo džiaugsmo — Lietuvos Nepriklausomybės. Mūsų tautos kova už laisvę ir nepriklausomybę buvo daug didesnė ir žiauresnė, nei kitų tautų, kurios, kad ir nešė priespaudą, tačiau ne taip sunkią, kaip mes. Mes kovojo me ir už laisvę ir už savo tėvų šventą tikėjimą.

Lietuvių tautos didvyrius išugdė knygnešiai, Kražių ir kitų vietovių kankiniai, lietuviškos motinos atkaklus pasiryžimas išmokyti savo vaikus mylėti Dievą ir tėvynę. Užsigrūdino lietuvis ir įgijo tvirtą ir ryžtingą būdą. Todėl nenuostabu, kad, laisvės varpui suskambėjus, tūkstančiai mūsų geriausių vyrų laisvu noru stojo į kovos lauką ginti nuo priešų savo gimtosios žemės.

Ir jie laimėjo tą žiaurią ir nelygią kovą. Savo kraujų aplaistydami Lietuvos žemelę, patvirtino 1918 metų vasario 16 d. didįjį testamentą neišdildomai.

Vasario 16 d. džiaugsmas nešė Lietuvai naują gyvenimą. Nepriklausomybės medis augo ir bujojo. Tauta džiaugėsi savo darbo vaisiais. Džiaugėsi ir mūsų išeivija Amerikoje, padėjusi Nepriklausomybės medį sodinti ir jį auginti. Amerikos

lietuvių laisvės varpas Vytauto Didžiojo Muziejuje Kaune primindavo mums, kad laisvę atgavom per aukas ir pasišventimą...

Dar ir šiandien tebegyvename gražiais tų laikų atsiminimais. Ar nenuklystam dažnai mintimis, o ypač Vasario 16 d. proga, į mūsų gražiąją tėviškę, kurioje liko mūsų gražiausioji gyvenimo dalis — jaunystė, į mūsų puošniąją laikinąją sostinę — Kauną — nepriklausomo gyvenimo širdį, kur sėmėmės mokslo ir kultūros, kur įdėjome visą savo sielą ir sugebėjimus Lietuvai kelti ir jos kultūrai ugdyti. Taip, rodos, ir matome akyse prabėgusias laisvės dienas: Vasario 16 d. iškilmingus minėjimus, mūsų garbingosios kariuomenės paradus, lygiąsias karių gretas, girdime skambančias dainas. Ir nenoromis išslysta vysk. Baranausko žodžiai: "Visa pra-puolė, tik ant lauko pliko kelios pušaitės apykrevės liko..."

Jau keturiolika metų kaip laisvės vėliava perrista liudėsio kaspinu. Verkia lietuvis, netekęs laisvės. Laisvės medis išrautas ir sutryptas. Vėjo išnešioti lapeliai po platųjį pasaulį merdi ir ilgisi savo brangios tėvynės. Ilgimės savo brolių, seserų, tėvų ir vaikų, likusių tėvynėje nežinomam likimui. Ir tas ilgėsysis juo tolyn, tuo didyn. Gyvenimo našta vis sunkesnė ir sunkesnė, vis labiau linkstame į žemę, iš kurios esame atėję. Juk taip neseniai, rodos, Nepriklausomybės paskelbimas patiko mus gražiausioje saulės šviesoje, o jau šiandien mes prieš saulę lydi. Jau greit dešimtį metų nuneš tremties dalia, o Vasario 16 d. džiaugsmas vis dar negrįžta.

Trisdešimtšeštąjį mūsų laisvės ir nepriklausomybės džiaugsmą, nors ir gėdulo apgaubta, sutikime kuo iškilmingiau ir prasmingiau. Tai viena dar likusi priemonė parodyti laisvajam pasauliui, kad lietuvis kovoja ir kovos dėl savo krašto laisvės, kur jis bebūtų. Ta žiaurioji ir sau lygios neturinti Lietuvos okupacija turi žlugti ir ji žlugs. Todėl Dievu padedant visi kaip vienas stokime į kovą už šviesesnę Lietuvos rytą.

Tie šviesiosios saulės spinduliai, kurie mus patiko anais Nepriklausomybės paskelbimo laikais, užgrūdino mus visam amžiui. Ir kas drįstų šiandien pasakyti, kad nedrebės mūsų širdys iš džiaugsmo, kai trimintas šauks grįžti į partizanų krauju aplaistytą laisvą tėvynę ir kas galėtų mus nuo to grįžimo tada sulaukyti!

Vasario 16 d. testamentui neleiskime nykti. Tie, kurie 1918 m. vasario mėn. 16 d. džiaugsmą sutikome pačiame gyvenimo grožyje, šiandien jau jaučiamės pavargę. Šį didįjį mūsų tautos testamentą perduokime jaunajai kartai, o ypač tiems, kurie, laisvės saulei šviečiant, dar nebuvo pajėgūs suprasti ir pajusti laisvės gyvenimo džiaugsmą. Atžalynas tegul perima tą didžiąją kovą už Lietuvos laisvę, kuri 1918 m. Vasario mėn. 16 d. mums buvo suteikta. Kaip anais sunkiais priespaudos laikais mūsų motinos prie ratelių išmokė mus mylėti Dievą ir tėvynę, taip mes privalome savo vaikus išmokyti, kad jie tą didžiąją laisvės kovą tęstų su didžiausiu pasišventimu ligi galutinės pergalės — laisvės ir nepriklausomybės atgavimo.

J. M.

Šv. Kazimieras (5)

RŪPĖJO KOVA SU TURKAIS

ZENONAS IVINSKIS

Iš Lietuvos šv. Kazimieras vėl grįžo Lenkijon 1481 metais. Lenkijoje jis dvejus metus pavadavo karaliu. Tas jo valdymo laikotarpis yra tyrinėtas Fr. Papees ir A. Próchaskos. Jų studijos, paremtos ano laikų šaltiniais, išskelia šv. Kazimiero kaip valstybininko didelius gabumus. Jis taupiai elgėsi su valstybės išdo pinigais ir padėjo išpirti užstatytas valdines žemes. Karaliaiis stengėsi pagerinti Lenkijos santykius su Roma, kur jo tėvas buvo užtraukęs nemalonės savo politika Čekijoje. Viensiemis stengėsi būti teisingas, bet nesivaržė "skriausti" ir atleisti netikusį, kadangi karaliaus dvaras, prižiūrimas doro karalaicio, turėjo būti ir doriniu atžvilgiu be priekaišto. Savo atskirą nuomonę jis turėjo ir Vengrijos klausimu, vis dar nepamiršęs ano nesėkmingo žygio, bet daugiau dėmesio skyręs ne sostui užimti, o atremti didėjantį turkų pavojų. Lenkų istorikai tai ypač pabrėžia, nurodydami, kad šv. Kazimieras dažnai prisimindavęs savo dėdę Vladislavą, žuvusį prie Varnos (1444). Kalimachus yra aprašęs Vladislavo gyvenimą, tik tai šv. Kazimiero įprašytas.

Šv. Kazimiero domėjimasis kova su turkais ano laikų sąlygomis yra visai suprantamas. Reikia žinoti, kad Konstantinopolio užėmimas (1453) ir Bizantijos imperijos žlugimas dar buvo Europoje gyvai jaučiamas. Bizantijos krikščionys, pabėgėliai graikai, beldėsi į Vakarų krikščionių sąžinę, kaip dabar pro geležinę bolševikų sieną prapsrūdę bėgliai. Anie pabėgusieji graikai stačiatikiškai buvo linkę ieškoti tinkamo sprendimo ir Vakarų bei Rytų bažnytinės unijos klausimu.

Tokiu metu Romai labai rūpėjo sujungti visus krikščioniškų kraštų valdovus vienam bendram žygiui — kovai su muzulmonais turkais. Jų pavojus krikščioniškai Europai vis

ŠV. KAZIMIERAS LIETUVOS GLOBĖJAS

prantama, kad vis didėjęs Maskvos spaudimas Lietuvai reikalavo iš karaliaus pasisakyti prieš tokią politiką, kuri Maskvos kunigaikštį dar labiau sustiprintu, o Lietuvai pakenktų. Čia glūdi dar viena priežastis, dėl ko šv. Kazimieras yra stengėsis mažinti ir stačiatikių įtaką Lietuvoje.

Mirė Gardine, palaidotas Vilniuje

Lietuvon šv. Kazimieras grįžo 1483 metų viduvasaryje, bet nieko nežinome, ką jis yra viešai veikęs. Matyti, iš viešojo gyvenimo vis daugiau traukėsi, susitelkdamas maldai, askezei ir gailestingam darbui. Jau turėjo būti pasireiškęs ir visi nepagydoma jo liga. Jis sirgo džiova, kuri iki tol nebuvo kibusi nei į Jogailos nei į Habsburgų gimines, iš kurių šv. Kazimieras buvo išaugęs. Jo motina Elzbieta buvo nuostabiai stiprios sveikatos moteris: galėdavo lengvai pakelti ano meto ilgų ir varginančių kelionių našta; lydėdavo savo vyrą, važinėjusi po Lenkiją ir Lietuvą. Jos sūnaus džiova, sekant Ferreri, paprastai priskiriama šv. Kazimiero griežtam asketiškam gyvenimui, kuris jau diena iš dienos geso.

Sužinojęs apie savo sūnaus staigų sveikatos pablogėjimą, tėvas tuojau išsiskubino Lietuvon. Kazimieras jau gulėjo patale. Ketvirtadienį po Pelenų dienos, kovo 4, vos išaušus, jis išsiskyrė iš šio pasaulio. Mirė Gardine, tame pačiame mieste, kur prieš 50 metų, lakštingų giesmės beklauzdamas, mirtinai sušalo ir jau nebeatstiesė jo senelis Jogaila. Gardine mirė ir narsus kovotojas su Maskva Steponas Batoras (1586), kurio kelias į sostą buvo priešingas negu šv. Kazimiero. Steponas Batoras iš Vengrijos buvo atėjęs valdyti Lietuvos ir Lenkijos.

Šv. Kazimiero palaikai buvo nuvežti ir palaidoti Vilniuje, jo prosenelio Gedimino mieste. Šventasis priklausė Gedimino giminei, plačiai išsišakojusiai po Europą. Gediminaičių giminė davė ir Lenkijai "Jogailaičių dinastiją", kuri penkioliktajame ir šešioliktajame amžiuje lenkus plačiai išgarsino ir papuošė didele garbe.

Gyvas būdamas šv. Kazimieras veržėsi kovoti pietuose su krikščionybės priešais turkais. Miręs jis buvo palaidotas rytų Europos "Atėnuose", Vilniuje, ir ten jis turėjo atlikti svarbią savo tautai misiją. Jo kultas siejasi su dviejų kultūrų ir dviejų konfesijų kova rytuose ant pačios katalikybės ribos.

Šv. Kazimiero mirtis žilagalviui jo tėvui buvo labai skaudi. Jis tikėjosi sūnų savo vietoje palikti, o teko jam lydėti jį mirtusį ir palikti Vilniaus katedroje.

MALDOS UŽ KAZIMIERĄ, VIRTO MALDOM Į KAZIMIERĄ

Praslinkus keturiems mėnesiams po sūnaus mirties, jam prisiminti, tėvas įsteigė (1484 liepos 17) katedroje amžinąjį anniversaryum: Vilniaus kapitulos prelatai ir kanauninkai turėjo kasmet atgiedoti egzekviją ir atlikti pamaldas už mirusiojo vėlė pirmąjį ketvirtadienį po Pelenų dienos. Tai buvo šv. Kazimiero mirties diena. Atlyginimo už tas pamaldas karalius paskyrė kapitulai atskirą beneficiją.

Netrukus Vilniaus miesto gyventojai taip pat pradėjo lankyti mirusiojo karalaicio kapą ir jį melstis. Vilniuje darėsi tas pats, kas atsitikdavo viduriniaus amžiaus ir kitur, mirus kuriam šventai gyvenusiai asmeniui. Žmonės, iš arčiau velonį pažinę ir matę tauraus jo gyvenimo pavyzdį, imdavo jį garbinti, jokio leidimo nesiteiraudami. Garbinimas pamažu plito, o Romos Bažnyčia to nedraudė, leisdama mirusįjį garbinti ir be bažnytinio proceso (Canonisatio aequipollens). Roma tenkinosi tik tuo, kad garbinamasis garsėjo stebuklais. Tas pats galėjo būti pradžioje ir su šv. Kazimieru, nes ir jo šventumo ir stebuklų garsas vis labiau sklido. Tai mums liudija visai autentiški ano meto dokumentai.

Praėjus vos 17 metui po šv. Kazimiero mirties, Romoje lankėsi Erasmus Ciolekas, didžiojo Lietuvos kunigaikščio Aleksandro pa-

siuntinys. Jisai iš popiežiaus Aleksandro VI gavo Vilniaus vyskupijai daug privilegijų ir relikvijų. Atskira bula (1501 gegužės 15) popiežius suteikė atlaidus tiems, kas tam tikromis dienomis aplankys koplyčią, kur buvo šv. Kazimiero grabas. Buloje minima, jog mirusiojo kūnas garsėjas gausiais stebuklais; suteikiama atlaidais norima žmones paskatinti dažniau koplyčią lankyti. Ta bula, kurios gražus nuorašas yra Vatikano archyve, yra pats seniausias ligi šiol žinomas dokumentas, liudijęs apie šv. Kazimiero garbinimą, dar nesuėjęs nė dviem dešimtim metų nuo jo mirties.

Kitais metais (1502) vienas italų humanistas, įprašytas parašyti vadovėlį karaliui Vladislavui, šv. Kazimiero vyresniajam broliui, kaip tas turįs savo sūnų auklėti, tarp kitko įrašė ir tokius žodžius: "tavo brolių Kazimierą, mirusį, palikuoniai pastatė tarp šventųjų (inter divos), nes jis nepaprastai branginęs tikėjimą". Iš tikrųjų, mirusiojo karalaicio giminės laikė jį buvus nepaprastą savo šeimos narį. Šventojo brolis Aleksandras, didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius, savo aktuose (1503) yra pažymėjęs, kad tai buvo "švento prisiminimo kunigaikštis (princeps)".

PRAŠO SKELBTI KAZIMIERĄ ŠVENTUOJU

Garsas apie tą šventąjį karalaitį metai iš metų vis labiau plito. Vatikano archyve (iš 1516 metų) yra trys dideli, beveik pusmetriniai (42-25 cm ilgio), ant pergamento rašyti laišakai popiežiui Leonui X. Tuos laiškus yra parašę: šv. Kazimiero brolis Zigmantas Senasis, Lietuvos valdovas; Vilniaus vyskupas Albertas su savo kapitula ir Vilniaus pranciškonai.

Pats stambiausias laiškas yra Vilniaus pranciškonų. Jie išvardija mirusiojo karalaicio dorybes ir sumini, kad prie grabo vyksta daug stebuklų; juos tenka pamoksluose minėti ir aiškinti. Vienuoliai prašo išklausti tikinčiųjų balso ir "Kazimierą įrašyti į šventųjų sąrašą". Prašymas užbaigiamas kreipimusi į šv. Tėvą: "jeigu Jūsų šventenybė tai padarytų, būtų didelė parama tikėjimui Lietuvos žemėje."

Tos pačios datos (1516 vasario 18) antrame laiške, rašytame popiežiui Vilniaus vyskupo Alberto ir kapitulos, nurodoma, kad šv. Kazimiero pagalbos ir tarpininkavimo šaukiasi "ne tik tai žmonės iš visos Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės, bet taip pat kaimyninės ir kitos tautos". Toliau tvirtinama, kad įvyksta daug stebuklų, ir dėl to Kazimieras prašomas paskelbti šventuoju.

Abu minėti laišakai yra patys pirmieji žinomi dokumentai, kuriuose prašoma Kazimierą kanonizuoti. Trečias laiškas yra Lietuvos ir

Lenkijos valdovo Zigmanto Senojo. Laiškas yra rašytas trimis mėnesiais vėliau (1516 gegužės 10). Iš jo patiriame, kad Zigmantas Senasis savo brolio kanonizacijos reikalą jau du kartus buvo kreipėsi į popiežių Leoną, atėjusį į Apaštališkąjį Sostą 1513 m. Tačiau ankstyvesnieji du raštai nebužtinkami. Trečiajame karalius nurodo, kad prie Kazimiero grabo stebuklų vis daugėja. Kazimieras esąs žmonių garbinamas. Karalius rašas tuo pačiu reikalu jau tretįjį kartą, prašomas paties Vilniaus vyskupo, kapitulos, kunigų ir savo patarečių. Jis trijų pat Romon siunčiąs Vilniaus vyskupą Albertą ir savo sekretorių — kapitulos kanauninką, katedros kleboną.

Tačiau savo delegatų į Romą karalius išsiuntė tik po pusantro metų. Tai mums liudija imperatoriaus Maksimilijono I Habsburgo laiškas popiežiui Leonui X. Laiškas rašytas iš Kremonos, šiaurinės Italijos, 1517 m. rugsėjo 4 d. Imperatorius savo laiške paminė, kad Zigmanto vyskupas ir Vilniaus katedros klebonas atvyksta pas popiežių. Jis prijungias ir savo prašymą kanonizuoti jo giminaitį Kazimierą, kurio "šventumą liudija nuostabūs bei įvairūs ženklai ir stebuklai." Apie tai daugiau žinių suteiks karaliaus Zigmanto atstovai — vyskupas ir katedros prepozitas. Laiško gale imperatorius Maksimilijonas taip pat prašo Kazimierą paskelbti šventuoju.

(bus daugiau)

Dail. V. Stančkaitė-Abraitienė. — Šv. Kazimiero maldai prieš pamokas pilies kopyltėlyje.

TURTINGOS ŠIRDIES TESTAMENTAS

JONAS PETRENAS

Arti jau buvo Vasario 16-ji. Po svertimus kraštus pasklidę lietuviai, kaip įmanydami, krutėjo ir rengėsi švesti tautos kovų ir laimėjimų dieną. O vienoje Miuncheno ligoninėje jauno amžiaus ligonis įteikė rūpestingai jį slaugančiam draugui savo ranka parašytą kuklų raštą:

"Mano mirties atveju prašau:

- 1) Palaidoti mane Miuncheno Waldfriedhof kapuose kunigams skirtoje vietoje.
- 2) Palaidoti be gėlių, be vainikų, be prakalbų ir be pamokslų, dalyvaujančių kiek galima mažesniais žmonių skaičiais.
- 3) Apie mano mirtį prašau neskelbti laikraščiuose jokių nekrologų bei kronikos žinių.
- 4) Ant mano kapo prašau nestatyti jokio paminklo."

Draugas permetė akimis paduotąjį lakštą, paėmė ligoninui už rankos ir raminančiai kalbėjo:

"Antanai, tu dar sustiprėsi. Sulauksime pavasario, važiuosime kur pasilsėti, atsigausi..."

"Medicina padarė savo, kas yra jos galioje. Dabar viskas Dievo rankoje... O dar taip norėčiau kiek sustiprėti, dirbti ir būti kam nors naudingas..."

Į lubas žvelgė didelės ligonio akys, ieškančios mažyčio vilties žiburėlio.

Po kelių dienų pavasarėjantis Miunchenas nešė draugams ir artimiesiems bičiuliams turtingos širdies testamentą:

"1953 m. vasario 11 d., 12-28 val., Miunchene mirė apriūpintas šventais Sakramentais kun. prof. Antanas Šidlauskas. Pagal jo valią laidojamas Miunchene, Waldriedhof kapuose, kunigams skirtoje vietoje."

statyta tvarka liko pašauktas savo laikinę buitį pakeisti į amžinąją..."

Taip tyliame skausme ir liūdesy draugai ir bičiuliai dalėsi gedulu, nes iš širdies norėjo pagerbti a.a. kun. Antano turtingosios širdies testamentą.

Velionio pažįstamas ar nepažįstamas broli, kai dvasioje stabtelėsi prie a.a. kun. prof. Antano Šidlausko kapo Miuncheno kapinėse, neieškok tenai dailaus paminklo, įrašo, titulų ar datų, o tik pagerbdamas mirusiojo mylimąją gimtine, kare žuvusį tėvą, našlę motiną, jo paties nueitąjį jaunatviškų troškimų, darbo, aukos ir vargo taką, prisimink, kad jisai gimė 1914 m. kovo 24 d. Žagūnių k., Pagirio valsč., Ukmergės apskr. Mokslo dienos prabėgęs šėtos vidur. mokykloje, Kėdainių gimnaz., Kauno Kun. Seminarijoje, V. D. U-to Teol. Filosof. Fakultete, Romoje Laterano U-te, mūsų šiuolaikiame Teisų Fakultete. Įgimtus gabumus ir mokslinį pasirošimą jisai parodė bedirbdamas Kauno Arkiv. Kurijoje; profesoriaudamas Teol. - Filosof. Fakultete, eidamas teisinio patarėjo pareigas Tautinėje Delegatūroje Vokietijoje, padėdamas broliams tremtiniams įvairiose teisinėse klampynėse.

Nesieškok smulkesnių datų, vardų, vietovių, skaičių, titulų, nes visi šitie žemiškieji pelėnai gali užnešti auksinę širdį, prieš metus parašiusį tokį turtinę testamentą! Atsimeni, kaip velionis nukaisdavo kuklumo ir paprastumo žarijom, kai draugų siaurame ratelyje ar viešesnėse progose norėdavai pabrėžti jo įgimtąjį talentą,

(nukelta į 8 psl.)

IŠ VISUR

• **Nukryžiuotojo Jėzaus sešerų rėmėjai** metinį seimą šaukia kovo 7 d. šv. Petro lietuvių parapijoje So. Boston, Mas. Seimas prasidės šv. Mišiomis 10 val. ryto. Pirmąsą sakys rėmėjų pirmininkas prel. Pr. Juras iš Lawrence, Mass. Posėdžiai prasidės 1 val. p.p. ir truks iki 5 val. v. Bus inž. K. Daugėlos iš Manchester, N. H., paskaita ir pranešimai iš skyrių. Nuosirdžiai kviečiami visi rėmėjai ir prieteliai seimui ir š anksto ruošti ir gausiai jame dalyvauti.

• **Lietuvių Bendruomenės** Laikinasis Komitetas (Lokas) Vasario 16 progą prašo visus lietuvius savo aukomis prisidėti prie Lietuvos laisvinimo. Aukoms rinkti yra išleisti ženkleliai, kurie lipinami į vadinamus "Lietuvos pasus". Ženklelių ir pasų galima gauti pas A. S. Trečioką (315 Walnut St., Newark, N. J.), taip pat LB apygardų, apylinkių ir seniūnijų narius bei įgaliotinius. Vajų veda Loko finansinė komisija, kurią sudaro: pirm. W. M. Chase, sekr. J. Valaitis ir nariai — J. Balzaras, V. Balčiūnas, A. S. Trečiokas ir dr. P. Vileišis. Tegu nei vieno lietuviuo nelieka neaukujusio kovai už Lietuvos laisvę.

• **Dr. J. Mkužis**, buvęs hursarų pulko gydytojas, Vokietijoje direktoriaus britų administruojamoje ligoninėje, Adelaidėje iš naujo baigė medicinos fakultetą. Tai pirmas gydytojas, įsigijęs teises ir išėjęs dar kartą medicinos mokslus Australijoje.

• **J. Sandargas** išlaikė valstybinius gydytojo egzaminus ir rengiasi Clevelande, Ohio, atidaryti savo kabineta.

• **Pranas Zaranka**, mūsų laikraščio uolus bendradarbis Detroito, po darbo laisvu laiku studijuoja dainavimą. Vasario 2 d. jis turėjo pirmą viešą pasirodymą konservatorijos surengtame koncerte.

• **Lietuvių alpinistas** Kun. V. Mincevičius dalyvavo Italijos Alpių Klubu suvažiavime Gressoney miestelyje Alpėse. Jis atlaikė suvažiavimo dalyviams pamaldas ir su keliais alpinistais įkopė net ir į vasarą sunkiai pasiekiamą Monte Rosa Dufour viršūnę (4630 m. aukščio). Kun. Mincevičius yra Aostos Klubu garbės narys, vienintelis lietuvis, kuris yra užkopęs į visas aukščiausias Alpių viršūnes. Ekspedicija pavyko gerai, nors šaltis siekė 35 laipsnius viršūnėje.

• **Vilkas ryšių** su vyktančia 44 užsienio reikalų ministrų konferencija yra pasiuntęs į Berlyną savo stebėtoją.

KAS NORITE APSIDRAUSTI

1952 m. gale apsidraudžiau per p. Kazį Karečką. MUTUAL LIFE INSURANCE CO. OF NEW YORK gyvybės ir sveikatos — nedarbingumo atveju. Nelaimė mane ištiko jau liepos mėn. 1953 m., kada susižeidžiau ranką ir tik su sveika dešine ranka galėjau dirbti toliau. Nors nepateikiau ligos įrodymų kompanijai laiku, kompanija vis dėlto sutiko išmokėti man \$566.66 vien iki gruodžio mėn. 15 d. 1953 ir svarstytis tolimesnius mokėjimus. Šiuo noriu išreikšti padėkoti p. Kazii Karečką už padarytas pastangas mano reikalus sutvarkant ir Mutual Life Insurance Co. of New York už teisingą mano padėties įvertinimą. Su aug. pagarbą,

Zigmans Girdvainis
310 N. Kilpatrick Ave.,
Chicago 44, Ill.

Norintieji apsidrausti šioj rimtoji kompanijoj arba išsiaiškinti kuriuos draudimų klausimus, maloniai kviečiami kreiptis į p. Kazį Karečką, raštu: Empire State Building, 350-5th Ave., N. Y. J. N. Y. arba telefonu: OXford 5-0900 ir namuose: OLYmpia 7-4228.

Šv. Kazimiero tėvo — karaliaus Kazimiero antkapis Krokuvos katedroje.

labiau augo. Roma dėl to nebuvo patenkinta, kai Lenkijos karalius Kazimieras siuntė savo sūnų užimti Vengrijos sostą. Popiežius Paulius II tam žingsniui nepritarė ir palaikė Motiejų Korviną. Popiežius rėmėsi ta mintimi, kad krikščionių valdovų tarpusavio kova dėl sosto, kuriam grėsė turkai, silpnino krikščionių jėgas. Tai aiškiai išdėstė Krokuvos popiežiaus legatas Barbo, kuriam ilga lotyniška kalba atsakė pats jaunas Kazimieras.

Be to, Roma siekė dar toliaus. Popiežiaus kanceliarijoje jau buvo rengiamasi pripažinti Maskvos kunigaikščiu Jonui III caro titulu, kad ir tas tolimas krikščionių valdovas būtų įtrauktas į sąjungininkus prieš turkus, užgrobusius Bizantiją. Bizantijos imperatoriaus pasukutinę palikuonę, kaip tik buvo vedęs Jonas III. Šv. Kazimieras, kuris visada buvo uolus popiežiaus gynėjas, šiuo atveju stėjo prieš Romos sumanymus. Po jaunojo karalaicio mirties ir jo tėvas Kazimieras rašė Romai išpėdamas, kad jį su Maskva būtų apdairi. Savaime su-

Vasario 16 gimnazijai aukas renkant

Stoughton, Mass. — Berenkan aukas Vasario 16 gimnazijai išlaikyti, ponis M. E. manes užklauskė:

— Kur jie deda tas aukas? Mano gimnaitis vaikšto kiaurais batais ir dėl blogo maisto net susirgo.

Neseniai gavau iš gimnazijos vadovybės laišką, kuriame rašoma, kur aukos eina. Gal jdomu žinoti ir plačiai visuomenei. Štai laiško santrauka.

— Vokietijos Krašto Valdybos ir Vasario 16 gimnazijos vardu nuosirdžiai Tamstai dėkojame ir visiems aukotojams už įnašą gimnazijos namams 18 dol. sumoje. Gavimo pakvitavimą su šiuo laišku siunčiame.

Norime čia Tamstai duoti atliktų darbų trumpą apžvalgę. Išikraustant reikėjo pastatus atremontuoti. Nors tai buvo ellinis remontas, bet, dėl didelės grindų ir sienų kvadraturų, pareikalavo nemaža lėšų. Be to, pilyle buvo gana daug nenaudojamų patalpų, kurių teko išnaudoti kiekvieną kamputį, praktkant langus, duris, įvesti šildymą bei vandenį su prausyklomis dėl 200 vaikų, įrengti modernią virtuvę su visais indais, padidinti vandens siurbį, pristatyti klasėms, virtuvei ir bendrabučiu prietaisą. I buvusius 40 kambarių jokiū būdu nebuvo įmanoma sutalpinti mūsų didžiulę įstaigą. Visa tai atliekant stengėmės neperšokti mūsų numatytos kuklios 300.000 vok. markių sumos, ir tai mums pavyko.

Namams ir įrengimams apmokėti ligi šiol sutelkta apie 140.000 markių, kurių apie 110.000 gauta iš švėtimųjų, 10.000 suaukojo neturtingos lietuvių kolonijos Vokietijoje ir apie 20.000 gauta iš užjūrio lietuvių. Paskutiniu laiku pradėjo plaukti žymesnės sumos ir iš JAV bei Kanados. Be skubios ir gausios pagalbos iš užjūrio brolių ir sesių negalėtumėm savo sumanymų užbaigti. Vėliausi atsiliepiamai duoda gerų vilčių.

Artimiausiu laiku teks mokėti antrąją ratą 45.000 sumoje už namų ir atsilyginti rangovams. Taip pat dar reikia įsigyti baldų mokyklai ir bendrabučiu, nes iš visur surankioti yra labai blogam stovui.

Dar kartą dėkodami už Tamstos ir kitų rėmėjų pagalbą, linkime Tamstai viso geriausio ir reiškiamė gilią pagarbą.

Pr. Zundė, pirm.,
A. Makrakas, vaikas
reikalų vedėjas

SVEIKA
MARIJA
MAŽASIS
MALDYNAS
PARENGĖ
KUN. STASYS YLA

IMMACULATA LEIDINYS
1953

Kietas viršelias, 371 psl.

Kaina \$2.50

GAUDINIAS

"DARBININKO" ADMIN

680 Bushwick Ave.

Brooklyn 21, N. Y.

ALGIRDAS BRAZIS, Metropolitanos operos solistas, vasario 28 d. Lietuvos Nepriklausomybės šventės koncerte WHK radijo stoties salėje Clevelande su simfoniniu orkestru atliko solo partiją St. Simkaus kantatoje "Atsiveikšimas su tėvyne" ir padainuos Karnavičiaus "Gražinos" operos pirmojo vaidilos dainą bei Vl. Jakubėno "Laisvųjų dainą".

PHILADELPHIA, PA.

Solistės Juzė Augaitytės koncertas

Lietuvos Operos solistė Juzė Augaitytė minėjo savo dainos meno 20 metų sukaktį. Jubiliejinis koncertas įvyko vasario 6 dieną, miesto salėje, komponuojant žymiam pianistui Marco Farnese. Solistė dainavo lietuvių liaudies dainas, įvairių kompozitorių harmonizuotas mūsų dainas ir keletą arijų iš operų — Radvila Perkūnas, La Boheme, Otello, Carmen, Faust, Visa jubiliejinė programa buvo išpildyta su nuosirdžiu, lietuvišku jautrumu, Teisingai buvo įvertinta, kad koncertas buvo tikrai jubiliejinis, didžio aukščio ar grožio. Gražus skaičius dalyvių turėjo laimės pergventi jubiliantės suteiktu meno džiaugsmu.

Po koncerto jubiliantė buvo nuosirdžiai pasveikinta LB pirminko p. B. Raugo, palinkėta, kad ji vėl sulauktų laisvos Lietuvos Operos. Buvo perduota daug sveikinimų, telegramų, dovanų, gėlių. Nemaža arimųjų jos bičiulių ir draugų su ja praleido pokoncertinę valandėlę pasidžiaugdami jos laime ir išgyvenimais. Koncerte dalyvavo ir dailininkės marmytė ir daugybė jos pažįstamų iš tolimų vietų. Rengėjai nusipelnė geros padėkos meniškai praveddami visą programą.

Tautinių šokių festivalyje, Penna. Universitete, vasario 5 ir 6 d. lietuvių šokėjai šeštadienio programoj patraukė visus dalyvius. Ponia I. Karalienės vadovaujama šokių grupė, pernai ten pat laimėjusi antrą

WORCESTER, MASS.

LDS 7 kp. susirinkimas įvyks vasario 14, tuoj po mišparų, šv. Kazimiero salėje. Susirinkime bus svarstoma metinio parengimo reikalai. Jis bus vasario 28 d. 4:30 val. p.p. šv. Kazimiero salėje. Primenama, kurie nėra atsiliginę už "Darbininką", artimiausiu laiku sumokėti valdybos išdėninkui.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą šv. Kazimiero parapija rengia vasario 16, 7 val. vakare savo salėje. Parapijos didysis choras, vad. Ipolito Nauragio, ir mokyklos choras, kurį veda mokytojos seselės, rimtai ruošiasi, kad programa būtų nauja, įdomi ir sėkminga. Be meninės dalies bus ir kalbėtojų. Nors šios šventės minėjimas mums liūdnas dėl dabartinės tėvynės nelaimės, bet privalome nenusiminti, o vieningai veikti, aukoti ir nuleisti rankų. Už Lietuvos laisvę darbuokimės!

Blaivybės draugija, gražiai veikianti, vasario 7 turėjo savo metinę šventę. Pėr šv. Mišias visi nariai ėjo bendrai šv. Komunijos. Mišios buvo iškilmingos prie išstatyto šv. Sakramento, kurių metu kleb,

vieta, šiemet labai gražiai pašoko net 7 šokius.

Prel. Ig. Valančiūno vardinių pobūvis buvo vasario 7 d. Solenizantas gavo daug sveikinimų. Nuotaika buvo jauki ir miela.

Lietuvos vyčiai šv. Kazimiero parapijoje rengia apskrities suvažiavimą kovo 7 d. Kartu bus paminėta ir šv. Kazimiero šventė. Vasario 7 d. susirinkime buvo aptarta programa. Susirinkimas buvo prarvestas visai nauju, modernišku būdu. Čia visi gyvai dalyvavo susirinkime ir svarstė įvairius reikalus. Tai naujos pirmininkės nuopelnas. Vyčiai gražiai pasveikino ir savo kleboną, prel. Ign. Valančiūną, sugiedodami ilgiausių metų.

Užgavėnių vakarą rengia Radijos Balsas su blynais, šokiais ir visokiomis linksmybėmis. Vakarą įvyks vasario 27 d. lietuvių klube. Už viską reiks tik vieno doleriuko aukos, kuris bus sunaudotas mūsų radijo programai palaikyti. Visi smagiai užbaigs mėšėdį ir parems radijo programą. Radijo rėmėjų klubas visų laukia ir visus kviečia.

Julija Liesytė, iš Washington, praleido Philadelphiajį kelias dienas. Viešnia yra žymi lietuvaite veikėja, žinoma dar iš Lietuvos, Vokietijos bei Kalfornijos lietuvių gyvenimo. Ji čia dalyvavo eilė lietuvių šeimų ir Philadelphiajos kultūrinuose pobūviuose, koncerte ir kitur. Viešnia atlieka gražų lietuviškos veiklos darbą Washington. Tai gyvoji lietuviška dvasia. Sveikinimai iš Philadelphiajos.

WORCESTER, MASS.

LDS 7 kp. susirinkimas įvyks vasario 14, tuoj po mišparų, šv. Kazimiero salėje. Susirinkime bus svarstoma metinio parengimo reikalai. Jis bus vasario 28 d. 4:30 val. p.p. šv. Kazimiero salėje. Primenama, kurie nėra atsiliginę už "Darbininką", artimiausiu laiku sumokėti valdybos išdėninkui.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą šv. Kazimiero parapija rengia vasario 16, 7 val. vakare savo salėje. Parapijos didysis choras, vad. Ipolito Nauragio, ir mokyklos choras, kurį veda mokytojos seselės, rimtai ruošiasi, kad programa būtų nauja, įdomi ir sėkminga. Be meninės dalies bus ir kalbėtojų. Nors šios šventės minėjimas mums liūdnas dėl dabartinės tėvynės nelaimės, bet privalome nenusiminti, o vieningai veikti, aukoti ir nuleisti rankų. Už Lietuvos laisvę darbuokimės!

Blaivybės draugija, gražiai veikianti, vasario 7 turėjo savo metinę šventę. Pėr šv. Mišias visi nariai ėjo bendrai šv. Komunijos. Mišios buvo iškilmingos prie išstatyto šv. Sakramento, kurių metu kleb,

Šventėje pas Akrono lietuvius

CLEVELAND, OHIO

Akrono lietuviai vasario 7 d. minėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventės 36 metines. Tarkon jie pasikvietė savo kaimynus — Clevelando lietuvius. Šių nuyko gana gausiai, taip apie šimtinę. Pamaldas atlaikė ir jautrų tėvynės meilės kupiną pamokslą pasakė kun. dr. K. Širvaitis. Pamaldų metu su retu įspūdingumu giedojo muz. Alf. Mikulskio vedamas Čiurlionio ansamblis ir solo Ald. Stempužienė. Seniai jau Akrono lietuviai buvo begirdėję "Pulkim ant kelių", naujiena jiems buvo lietuviškasis "Tėve mūsų", "Apsaugok, Aukščiausias" ir kt. giesmes.

Minėjimas įvyko 3 val. šv. Petro parapijos salėje. Jį atidarė A. Kryžanauskas ir Akrono lietuvių vardu kalbėti pakvietė kun. Širvaitį. Jis džiaugėsi atvykusiais svečiais: jūs pajėgūs, — sakė jis, — kovoti, o mes prie tos kovos prisidėsime nors savo meile ir parama. Alto Clevelando skyriaus vardu sveikino vicepirm. J. Daugėla. Ilgėlesnę kalbą pasakė Bendruomenės Clevelando apylinkės pirm. St. Barzdukas. Ohio gubernatoriaus proklamaciją perskaitė A. Malcanaitis. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis. Ansamblis taip pat atliko ir meninę programą — dainavo vyrų, moterų su kanklėmis ir mišrus bei kanklių ir su kanklėmis chorai. Ald. Stempužienė tris dainas, Plechavičienės pianiu palydima, padainavo solo. Choruse solo partijas atliko Stempužienė, Braziulienė, Giedraitis, Kavaliūnas.

Minėdami Vasario 16, mes senesnės kartos žmonės, su pasididžiavimu galime prisiminti mūsų nuveiktus darbus ir sudėtas aukas ant tėvynės aukuro. Šv. Kazimiero parapija, kuriai vadovavo a.a. kun. J. Zidanavičius, klestėjo savo veikimu. Ypač gyvas buvo Tautos Fondo 40-sis skyrius, kuris surinko 15,000 dol. ir dalimis pasiuntė Lietuvon. Aukos buvo paskirstytos šaulių organizacijai, Vilniaus vadavimo reikalams, nukentėjusiems nuo karo šelpiti ir k. Tautos Fondą rėmė Raudonojo Kryžiaus 40 sk., Liet. Polit. Komitetas, AL Klubas, Lietuvos sūnų ir dukterų d-ja, Teatralų grupė vien vaidinimais sukėlė 3000 dol. Lietuvos Universitetui per kun. P. Garmų surinkta 4.500 dol. ir Lietuvos paskolos bonų išpirkta už 45.000 dol., nepasileikant nei nuosimčių už darbą. Be to, šv. Kazimiero d-ja Kaune duota 300 dol. ir Lietuvos bendrovėm įdėta 7000 dol.

Šios senesnių laikų įdėtos aukos turi mūs skatinti aukoti ir dabar, nes niekas nenueis veltui. Lietuva prisikels vėl laisva ir graži.

J. Tamašauskas

Amsterdam, N Y.

Minėdami Vasario 16, mes senesnės kartos žmonės, su pasididžiavimu galime prisiminti mūsų nuveiktus darbus ir sudėtas aukas ant tėvynės aukuro. Šv. Kazimiero parapija, kuriai vadovavo a.a. kun. J. Zidanavičius, klestėjo savo veikimu. Ypač gyvas buvo Tautos Fondo 40-sis skyrius, kuris surinko 15,000 dol. ir dalimis pasiuntė Lietuvon. Aukos buvo paskirstytos šaulių organizacijai, Vilniaus vadavimo reikalams, nukentėjusiems nuo karo šelpiti ir k. Tautos Fondą rėmė Raudonojo Kryžiaus 40 sk., Liet. Polit. Komitetas, AL Klubas, Lietuvos sūnų ir dukterų d-ja, Teatralų grupė vien vaidinimais sukėlė 3000 dol. Lietuvos Universitetui per kun. P. Garmų surinkta 4.500 dol. ir Lietuvos paskolos bonų išpirkta už 45.000 dol., nepasileikant nei nuosimčių už darbą. Be to, šv. Kazimiero d-ja Kaune duota 300 dol. ir Lietuvos bendrovėm įdėta 7000 dol.

Šios senesnių laikų įdėtos aukos turi mūs skatinti aukoti ir dabar, nes niekas nenueis veltui. Lietuva prisikels vėl laisva ir graži.

J. Tamašauskas

Minėjimo įspūdis geras: programa kėlė visų nuotaikas ir šildė jausmus. Akroniečiai savo svečius nuosirdžiai priėmė ir skaniai bei sočiai pavaišino. Malonu buvo pas juos. Clevelandiečiai išsivežė ko geriausias įspūdžius. Kaimynius jie pasikvietė į savo Nepriklausomybės šventės koncertą, kuris įvyks vasario 28 d. 8 val. WHK radijo stoties didžiojoje koncertų salėje 5000 Euclid Ave. St. Brazdas

Remkime Lietuvos laisvę kovą

Lietuvos laisvę mūsų tautai ir vėl jėga išplėsta. Okupantas ją valdo smurtu ir teroru, tačiau ji dėl savo laisvės ir teisių kovoja ir kovos. Šią kovą remti yra kiekvieno lietuviu šventa pareiga. Todėl kviečiame Clevelando lietuviai ir šiemet dosniai aukoti Alto vykdomei rinkliavai ir gausiai vasario 28 d. dalyvauti Alto rengiamame Nepriklausomybės šventės koncerte.

Lituanistinę vusk. Valančiaus mokykla Vasario 16 minėjimą savo mokiniams rengia vasario 14 d. 11:30 val. lietuvių salėje. Programą atliks mokiniai. Kviečiami atsilankyti mokinių tėvai bei kitos mokyklos bičiuliai.

Clevelando skautės ir skautai

Nepriklausomybės šventės minėjimą jaunimui rengia vasario 20 d. (šeštadienį) 6 val. lietuvių salėje.

Lietuvių - Latvių Vienybės Clevelando skyrius Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą rengia vasario 13 d. (šeštadienį) 7 val. vak. Dauguvos Vanaugų patalpose 4939 Broadway (Bohemian National Home).

HARTFORD, CONN.

Sekmadienį, vasario 14, bus Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas. Prieš piet 10 val. šv. Trejybės bažnyčioj bus pamaldos už Lietuvą su pritaikyta pamokslu, o popiet 3 val. parapijos mokyklos salėje — iškilminga programa. Minėjimą rengia vietos Alto ir Balfo skyrius, talkinankaujant visoms liet. draugijoms. Paskaitą skaitys S. Sužiedėlis iš Brooklyno. Merginų choras, vadovaujamas Jurgio Petkaičio, padainuos gražių dainų. Skautai atliks taūt. šokius, o šeštad. mokyklos vaikučiai padėklamuos elėraščius. Pirmą sykį čia parodys savo gabumus Klimkavičius iš Bridgeport, Conn., rimtai ir linksmai nuveikdamas publiką su akordeonu ir lietuviška daina. Įvykimas asmenys ateis su sveikinimais, bus priimtos labai svarbios rezoliucijos, dalyvaus pilnoji uniformoj veteranai ir moterų auxiliarij. Programa ne-

Programą atliks V. Aigars-Ubelite, dr. J. Klavinš, Z. Rozengrina, Em. Skujeniekas ir kt. Dalyvaus taip pat vusk. Valančiaus mokyklos tautinių šokių grupė, vadovaujama L. Sagio. Įėjimas nemokamas.

Nepriklausomybės šventės koncerte šiemet aukos nebus renkamos. Alto skyrius aukų rinkimą organizuoja vasario 14 d. nuo 1 iki 5 val., kada rinkėjai lankysis kiekvieno lietuviu namuose. — Alto valdyba tikisi, kad šiuo metu kiekvienas bus namuose ir neatsisakys aukoti.

Lietuvių Fronto skyrius vasario 21 d. 5 val. p.p. lietuvių salėje rengia didelį vakarą. VI. Brazulio vedama dramos studija stato J. Griniaus 3 veiksmų dramą "Žiurkių kameras" (ji buvo spausdinta "Aidų" žurnale). Bilietai Spaudos kioske, "Dirvoj" ir pas platinotojus. Vaidinimo dieną — kasa bus atidaryta nuo 4 val. Po vaidinimo bufetas, šokiai ir kt. Jaunimas iki 16 m. į vaidinimą neleidžiamas.

Bendruomenės valdyba praneša, kad iš adv. J. Smetonos gautomis žiniomis sausio 28 d. tragiškai mirusio Juozo Vėdaro palikimo rasta apie 500 dol. Irena Vėdarienė pasirūpinti mokinių tėvai bei kitos mokyklos bičiuliai.

Bendruomenės parengimų kalendorių yra įregistruota K. Inčūros drama "Vincas Kudirka", kurią balandžio 25 d. (per Atvelyki) lietuvių salėje stato Vaidilos teatras dalyvaujant akt. H. Kačinskui.

Vincas Sukadelskas vasario 6 d. naujosios parapijos bažnyčioj susituoškė su Gertrūda Orwataite. Pokylis įvyko Ansel Rd. Cafe. StP

ilga, bet įvairi — nebus kada nuobodžiauti. Gubernatorius šią dieną skelbia Lietuvų dieną.

— Neseniai perrinkta vietos Alto ir Balfo valdyba: pirm. A. Mazalas, vicepirm. St. Miškinis, fin. sekr. Dapkus, izd. glob. Liutkevičius, sekretorius paskirs skautai iš savo tarpo. Susirinkimai daromi kas mėnuo antrąjį penktadienį 7 val. vak. par. mokykloj. Didelė garbė ir padėka priklausomai buv. pirminkui Mončiūnui senj., kuris per dvejus metus su pasivertimu vadovavo, o dabar atsiskė dėl nesveikatos ir tolimo kelio, betgi pažadėjo ir toliau remti Alto ir Balfo veiklą. Jis su žmona išvyksta keliom savaitėm į saulėtą Floridą pailsėti.

— Pereitą sekmdienį AL Bendruomenės apylinkė surengė vakarą šeštadieninės mokyklos naudai. Waterburio artistai vyksiai suvaidino "Tėtą iš Amerikos". Prisirinko pilnutėlė parap. mokyklos salė, kai kam ir kėdžių pritrūko. Gražu, kai lietuviai sutartinai veikia!

Nukelta i 7 psl.

TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

Display

Stop at COLETTIS

Cocktail Lounge and Restaurant
2322 W. Chicago Ave.
Phone Dickens 2-3555

Pietūs patiekiami
nuo 11 A.M. iki 2 P.M.

Mes patiekiamė geriausius itališkus valgius: Pizza, Spaghetti, namie gamintus Ravioli, kepsnius, kotletus (chops).
Kartą užėję, Jūs vėl grįsite. Nuosalkios kainos. Laisvai pristatome Pizza.
Pasinaudokite mūsų pasiūlymu: šis skelbimas vertas 50 c. mokant už bet kurio didumo Pizza.

CALL
GEORGE EISELE
PHARMACIST

Highest Quality
and
Lowest Prices on Prescriptions,
Vitamins and Drugs
We understand German.
176 W. Adams Street
Phone Franklin 2-9535
We understand German

Home of
Fine Foods & Drinks

Complete selection of tasty Noon Lunches, served from 11 to 2 p.m. Full Course Evening Dinners served from 5 to 9 p.m. daily. Our delicious meals are prepared by The Roy Weber. Your favorite Cocktail is always available. Join us—any time.

IDLE HOUR

9110 Waukegan Road
just north of Dempster
Phone Orchard 3-9535
Morton Grove, Ill.

NOW AVAILABLE
Western Avenue
Ball Room

for
DANCES—WEDDINGS
Modern Ball Room — Clean
Lighted Rest Rooms and Lounges
New Efficient
Check Room Equipment
Modern RCA Sound System
ALL DATES NOW OPEN

Western Avenue
Ball Room

3504 S. Western Avenue
Chicago 9, Ill. C19 LA. 3-1212

HELP WANTED MALE

LAISVA VIETA
PRITYRUSIAM
LIKERIŲ
PARDAVEJUI

nes mirė vienas vyresnis mūsų pardavėjas, kuris šioj apylinkėj išdirbo 17 metų.

Union Liquor Co.
1025 W. North Ave.
MOhawk 4-4500

NEW STOCK OF 1954

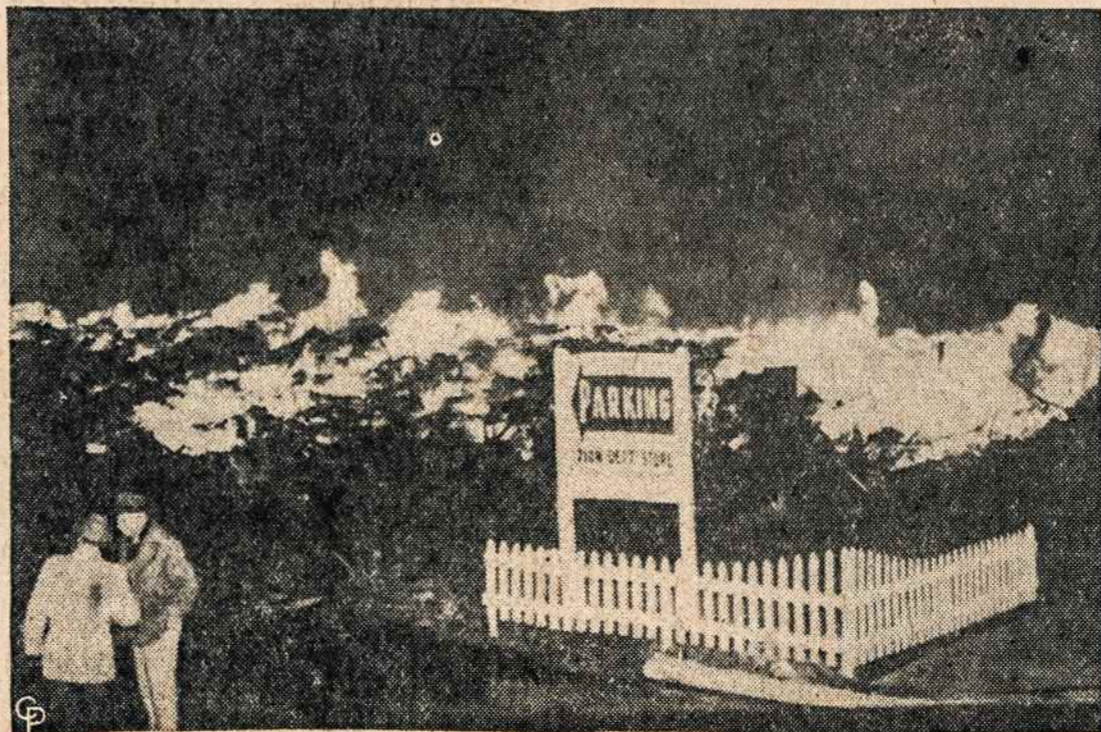
RADIO & TELEVISION SETS
Sales, Service—Repairs

Pick Up and Delivery

TIME TELEVISION

2626 N. MILWAUKEE

Belmonts 5-1263

ZION, ILLINOIS, sudėgė stambios krautuvės; visas biznio kvartalas skendo liepsnose.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

P. Vaitonis, 1953 Ontario meisteris, deja, negalės dalyvauti šių metų Ontario pirmenybėse dėl laiko stokos.

Vaitonis dukart laimėjo Ontario p-bės, būtent: 1950 ir 1953 metais.

Bostono p-bių pasekmės: Harvard university — Boylston 4½-½; Cambridge — Lithuanian 3-2. Mūsų vyrų žaidė tokioj eilėj: Klinushkoff 1, Merkis 0, Keturakis 1, Starinskas 0 ir Rimas Karosas 0.

Pastarajame susitikime įvyko ir nelauktų išlykų: Merkis, turėdamas bokštą viršaus, nelemtai "žiotelėjo" ir vieton laimėjimo prieš Cambridge, gavosi pralaimėjimas. Newtono komanda turi 2 nebaigtus susitikimus, bet 1953-54 pirmenybių lentelė, greičiausiai, nepasikeis, rikiuodama komandas tokioj eilėj: 1. Harvard, 2. Boylston, 3. Lithuanian, 4. Cambridge ir 5. Newton. Šeštoji komanda "Hunters" iš pirmenybių išskrito.

LŠK taškus pelnijo, įveikęs dukart Newtoną 3½-1½ ir 4½-½, ir Cambridge (1952 Bostono meisteris) 3½-1½.

Našiausi komandos taškų rinkėjai buvo: Alexis Klinushkoff (iš Northeastern univ.) su 4½, K. Merkis ir A. Keturakis po 4.

"Baltijos kraštai (Latvia, Lithuania) davė labai stiprių žaidėjų šiam kraštui, Kanadai ir Australijai, rašo Bostono "Science Monitor" vas. 6 d. "Chess" skyriuje apie naujuosius atėjusius (DP's).

Massachusetts State p-bės (A ir B kl.) prasideda vasario 19 d., 7:30 v.v. Cambridge "Y" namuose, skelbia MSCAs'n.

Hartford, Conn.

Atkelta iš 6 pusl.

ALRK Susivienijimas nutarė pakviesti iš Bostono Jer. Kačinsko mišrių balsų chorą, kuris neturi konkurentų šiaurės Chicagos ir Clevelando. Koncertas numatytas Atvelykio sekmadienį; prašoma visų vietos organizacijų tą dieną nedaryti jokių parengimų.

— Vasario mėn. yra laukiama Hartforde Kersteno komisija. Kas galės ką nors paliudyti apie bolševikų atliktus bausius darbus Lietuvoje, tuoj tegu susiriša su adv. Fr. Mončiūnu, plk. Sereika ar adv. J. L. Giedraičiu.

— Šv. Jono Evangelisto pašalpinė draugija nutarė surengti vakariene su gražia programa gegužės 2 mokyklos salėje savo 55 metų veikimui atžymėti. Kai kitur panašios draugijos likviduojasi, tai šioji stovi labai tvirtai finansiškai ir narių skaičium, ir žada dar ilgas metus gyvuoti. Pakeistas susirinkimų laikas: dabar bus ne sekmadieniais, bet kiekvieno mėnesio antrą antradienį vakare parap. mokykloj. Susirinkimai vedami labai gražiai ven tik lietuvių kalboje. Valdya perrinkta šiems metams beveik ta pati. Garbė šiai draugijai, ypač jos veikliajai valdybai!

A. Driūbinas

BEZZIONE ištiko smegenų paralyžius. Jai daroma bandomoji operacija (Sarasota, Fla.).

Starto mokeskis A kl. \$7.50 ir B kl. \$5.00.

Mass. p-bėse lietuviai geriausiai pasirodė 1950 m., kai trys iš pirmų penkių vietų atiteko mūsų vyrams: Tautvaišai 2-ra vieta, Keturakiui 4-ta ir Merkiui 5-ta. 1951 m. p-bėse Kazys Škėma ir K. Merkis dalinosi 3-6 vietas su buv. State meisteriais: H. Daly ir Keller.

Pan-American Chess Congress (1954 International open tournament) įvyks liepos 10-24, Hollywood, California. Varžybos bus 14-15 ratų, šveicarų sistema, 6 grupėse: Masters, Experts, A, B, C ir D klasių žaidėjams. Meisterių klasėje žaidėjoms paskirta \$3700, iš kurių pirmos vietos laimėtoji, mažiausia, \$1000.—

Pradmės mokeskis \$15, išsi-rašyti iki liepos 9 adresu: Hollywood Chess Group, 108 North Formosa Ave., Los Angeles 36, California.

Kviečiami dalyvauti Amerikos ir kitų kraštų šachmatininkai.

Pavey veda Manhattan CC p-bes New Yorke su 5½ (iš 6), Denker 5, Bisguier 4½. Viso 12 dalyvių.

Ar žinai, kad...

• Švedijoje sugalvoti tinklai lėktuvams, kurie nusileidę į aerodromą, nepajėgia sustoti nusileidimo takuose ir rieda toliau. Tinklai, kaip teniso, bus padaryti iš nylono. Lėktuvas, atsitrenkęs į tinklą, nutrauks virves, kuriom tinklas pritvirtintas. Bet tas smūgis jau sumažins jo greitį. Apskaitoma, kad 6 tonų lėktuvas, riedėdamas 100 kl. greičiu, sudavęs į tokį tinklą, jau už 150 mt. sustos.

• Nors žemė žmonėms jau per maža, bet, pasirodė, dar yra 11 mil. kvadratinį kilometrų, arba žemės paviršiaus 4% dar neištirti. Tokios neištirtos žemės daugiausia yra Arktikoje, toliau vidurio Azijoje, Arabijoje ir pietų Amerikoje.

VICTOR CHESTGAU paskirtas socialinės apsaugos (Social Security Administration) direktorium pensijų reikalams. Prieš tai jis buvo Minnesotos valstybės tarnautojų biuro viršininku.

Jaunių taurės rungtynėse lietuviai buvo įveikti New York S. C. jaunių 3-1. Garbės įvartį pasiekė Remėza.

Kaip jau buvo minėta Lietuvos Sporto Klubui vėliavos įteikimo šventė bus vasario mėn. 20 d. šv. Trejybės parapijos salėje, 207 Adams St.,

SPORTAS

Šveicarai buvo patvaresni

Praėjusio sekmadienio rungtynėse mūsų vienuolikė: Vitols; Vaitkevičius - Jančevskis; Wells - Arens - Jegeris; Sabaliauskas - Kalašinskas - Freimanis - Grasis - Gražys tik trumpą akimirka buvo pranašesni už šveicarų ir turėjo priimti teisingą pralaimėjimą 2-1 (0-0). Žinoma, su maža dalyte laimės pasekmė galėjo pasikeisti ir lietuvių naudai, tačiau jei puolimas yra mažai produktingas — menkai ir laimė gali padėti. Dar pirmą kėlinį lietuviai išlaikė techniškai puikiai žaidžiusius šveicarų ir dažnai pralauždavo jų saugų ir gynėjų gretas. Dėja, šūvių (kaip dažniausia su mūsų puolikais) nebuvo. Priešingai su šveicarų puolikais: jie nevengdavo bombarduoti mūsų vartų ir tik dėka vartininko Viltos nuostabios orientacijos įvarčio jiems nepavyko pasiekti.

Antrame kėliny mūsų gretose jautėsi nuovargis (aiški pasiruošimo - treniruotės stoka). Priešininkas per trumpą laiką pasiekia du įvarčius, kurių vienas pasiektas pasigelbstint ranka. Čia kiek atkiuto geltonai žaliėj ir rungtynėms baigiantis Freimanis pasekmę sušvelnino iki 2-1.

Lietuvių vienuolikėje: šiose rungtynėse stipriau sukovoję (nemint Vitols) Vaitkevičius, Wells, Jegeris ir Kalašinskas. Kiti žaidikai nepasiekė savo vidutinio lygio.

Antroji vienuolikė taškus atidavė be kovos, nes tesusirinko penki "prisiekę" futbolininkai.

Jaunių taurės rungtynėse lietuviai buvo įveikti New York S. C. jaunių 3-1. Garbės įvartį pasiekė Remėza.

Kaip jau buvo minėta Lietuvos Sporto Klubui vėliavos įteikimo šventė bus vasario mėn. 20 d. šv. Trejybės parapijos salėje, 207 Adams St.,

Baltimore, Md.

Vasario 16 minėjimas

Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba ruošia bendrą Vasario 16 minėjimą, kuris įvyks vasario 14 d., sekmadienį. Minėjimas bus pradėtas šv. Mišiomis 10 val. šv. Alfonso bažnyčioje. Vakare 6 val. šv. Alfonso par. salėje bus iškilmingas posėdis, kuriame kalbės iš New Yorko atvykęs Juozas Audėnas, Lietuvos Laisvės Komiteto narys.

Antradienį, vasario 16, 7 val. vakare visi baltimoriškiai renkasi į Lietuvių salę, kur rengiamas tradicinis banketas, dalyvaujant valstybės ir miesto aukštesiems pareigūnams. Banketui bilietus galima įsigyti iš anksto. Kaina \$3.50 asmeniui.

Draugijų Taryba išleido atsisaukimą į visus lietuvius, prašydama gausiai aukoti Lietuvos vadavimo reikalams. Altas yra nustatęs Baltimorės lietuviams surinkti per šiuos metus 1.500 dol. Tam tikslui išsiuntinėti laiškaai su vokais ir prašoma neatsisakyti paaukoti nedelsiant. — n. f.

Newark, N. J. Tai šventei ruošiasi ne tik Jokūbas Stukas su savo Lietuvos Atsiminimų radijo valandėlės štabu, bet ir sporto klubo New Jersey atstovai, ant kurių pečių visi parengimo vargai užkrauti. Nenuilstamo sporto veikėjo Jokūbaičio (senioro) nuomone, šio vakaro pasisekimas (arba nepasisekimas) duos puikų vaizdą, kaip lietuviškai visuomenei yra svarbus augas lietuviškas atžalynas. Ne tušiom frazėm, bet realiu darbu tegalima išsaugoti augančią kartą Lietuvai. Ant. Bg.

DISPLAY — SCHOOLS

Piano—Violin—Ensemble Visiting Teacher For Years Affiliated With Leading Catholic Music Circles.

Res. Phone FO 5-4914 PROFESSOR KARL KLEIN

LIETUVIŠKA GELIŲ KRAUTUVĖ "REGINA"

GĖLĖS kambarinės ir skintos vedybiniai bukietai, karsažai, laidotuviams vainikai ir gėlių, sėklos. Lietuviški saldainiai "ROTA" detalai ir urmu.

Užsakymai priimami telefonu. Gėlės pristatomos betkur.

FLORIST REGINA

522 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Tel. ST 2-7909

Tel. EV. 8-9794

M. and Z. AUTO COLLISION WORKS

LIETUVIŲ SPECIALISTŲ COLLISION IR AUTO TAIŠYMO D-VĖ. Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai. Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai.

J. MALDUTIS, namų tel. HY 7-3247 937 GRAND STREET

Z. ZALIAUSKAS, namų tel. GL. 6-8659 BROOKLYN, N. Y.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate **2 1/2 %** A Year Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts Interest starts the first of the month on sums from \$25. to \$10,000.

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such month if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings SAVINGS 135 BROADWAY at BEDFORD AVE. 539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000. Member Federal Deposit Insurance Corporation

Jau galima gauti

J. Ambrzevičiaus, A. Skrupskelienės, A. Vaičiulaičio

NAUJIEJI SKAITYMAI

Ketvirtoji pataisyta laida, 224 p., kaina 2,50 dol. Užsakymai siunčiami:

"DARBININKAS" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Labai gera, mokanti gražiai gyventi knygelė, tinkanti visiems, ypač jaunimui, parašyta

O. SWETT MARDEN

Džiaukis gyvenimu

Kaina tik 70 centų

Gaunama:

"DARBININKO" administracijoj

Vasario 16 proga,

paskleisk

T. NARBUTO KNYGELE

apie Lietuvos kankinius vyskupus

4 MARTYRED BISHOPS

Kaina tik 10 c. Imant 100 egz. ir daugiau — 7½ c.

Užsakymus siųsti:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

NERVINE

Alexander's Nervinē, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų sujūrimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų, isterijos, rūpesčio, susikrimitimo, bėmiegės, karščiavimų, išgąščio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja \$5.00 svaras. Už \$2.00 prisiučiamė 5 uncijas. Į Kanadą \$2.25.

ALEXANDER'S CO.

414 Broadway South Boston 27, Mass.

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS)

Graborius - Balsamuotojas MODERNIŠKA KOPLYČIA 423 Metropolitan Ave Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

G R A B O R I U S BALSAMUOTOJAS

231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS) FUNERAL HOME M. P. BALLAS — Direktorius ALB. BALTRONAS-BALTON Reikalų Vedėjas 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC

J. B. SHALINS ŠALINSKAS

Laidotuvių Direktorius 84-02 JAMAICA AVE. (Prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y.

Suteikiame garbingas laidotuves Kopyčios nemokama miesto dalyse eikite ant miesto Tel. Virginia 7-4499

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th STREET NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimų—Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomojame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikalus — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virginia 7-1896

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAIŠYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.

pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Tel. EVergreen 6-5181

KARL EHMER — PORK STORES

Gerios rūšies įvairios mėsos, pankšienos, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:

69-38 Myrtle Ave. 185-24 Horace Harding Blv.

Glendale, N. Y. Fresh Meadows, Flushing

136-59 Roosevelt Avenue 219-17 Jamaica Avenue

Flushing, N. Y. Queens Village, N. Y.

68-38 Forest Avenue 176 Rockaway Avenue

Ridgewood, N. Y. Valley Stream, N. Y.

60-04 Woodside Avenue 4380 White Plains Road

Woodside, N. Y. Bronx, N. Y.

19 West Post Road

White Plains, N. Y.

MAIN STORE

6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

Kaba

VYT BELECKAS

Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave stoties) Ridgewood

NUO CARO RUBLIO IKI BOLŠEVIKŲ CERVONCO

rasi Jono K. Kario "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI" knygoje 1915-1941 m. Lietuvoj kursavusių pinigų istoriją, numizmatiką ir natūralaus dydžio banknotų bei monetų fotografijas.

Reto įdomumo knyga ir pinigų albumas vienoje vietoje! Anglų kalba santrauka knygoje daro ją įskaitomą ir nemokantiems lietuviškai. Ir visa tai — tik už 5 dol.

Užsakydami rašykite:

J. K. KARYS, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Conn.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGOS
AMERIKA, LDS ORGANIZACIJOS IR LIETUVIŲ ŽINIOS
630 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Tautos šventės minėjimas Maspeth

Vasario 21 d., sekmadienį, 5 v. p. p. Maspetho parapijos salėje, 64-25 Perry Ave., įvyks Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 36 metų sukakties minėjimas. Kalbės prel. J. Balckūnas, Loko pirmininkas, ir dr. M. Brakas, Lietuvos Laisvės Komiteto narys. Meninėje dalyje dalyvaus: Toska Daubaraitė - Skobeikienė, Liet. dramos aktorė, ir Maspetho parapijos choras, vedamas muziko A. Vismino. Išgamos mokesčio nėra. Visi lietuviai kviečiami minėjime dalyvauti.

New Yorko skautai

vasario 14 d. 9:30 renkasi Apreiškimo par. mokykloje, kur įvyks sueiga ir Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas. Sueigos metu skautai, es kandidatai duos žodį, bus paskaita, lietuvių jaunimo paveikslai, deklamacijos. Skautai pagal išgales dalyvaus uniformuoti.

Kard. Fr. Spellmano

nekenčia lenkų komunistai ir per savo spaudą jį visaip dergia. Ypač netiko, kad kardinolas lankėsi Korojeje ir už tai viename straipsnyje, pavadiname "Pono kardinolo kryžius", jis kaltinamas kaip Korojejos karo sukėlėjas ir atsakomingas už įvykdytas žmogžudystes. Net kardinolo draubūzių spalva turinti ryšis su krauju. Komunistų spauda taip pat kelia reikalavimą, kad būtų reformuotos kunigų seminarijos, nes reikią iš pat pradžių klierikuose išklepyti liaudies jausmus ir uždavinius.

Dr. J. J.

Širdies testamentas

(Atkelta iš 5 psl.)
mokslinį pasirošimą, titulus, eitišias pareigas.

Saldūs ir dažnai klastingi, sukkti komplimentai, pagyrimai jį erzino. Gal todėl velionis širdies testamente ir nubraukė visas gėles, vainikus, prakalbas, nekrologus ir kronikos žinutes... Jis pats visiems rodė paprastą, atvirą, nemeluotą širdį — tokios pat širdies ir draugiško supratimo jįsai laukė ir iš kitų.

Šį šeštadienį, vasario 13 d., lietuviškoje Angelių Karalienės parapijoje, Brooklyne, a. a. kun. Antano Šidlausko metinių dieną, susirinks draugai, bičiuliai, pažįstamieji ir šv. Mišių auką ir pasidalins bendra liūdesio ir gedulo duona, kurią su kitais taip broliškai ir nuoširdžiai dalindavosi velionis, skalsindamas ją lietuviškuoju atjautimu, meile, supratimu ir draugiškumu.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 36 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

IVYKS SEKMADIENI,

1954 m. vasario mėn. 14 dieną,

4 val. po pietų,

WEBSTER HALL, 119-25 East 11th St., New Yorke
PROGRAMOJE: žinomas Amerikos senatorius iš Washington, D. C. Visų keturių Tarybą sudarančių srovių vardu kalbės prof. Kazys Pakštas.

Meninėje programoje: Lietuvos Operos solistė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė ir žinomas solistas Aleksandras Vasiliauskas. Dainuos ir žinomas vietos Operetės choras, vadovaujamas žinomo muziko ir solisto p. Stankūno. Po minėjimo programos šokiai, kuriems gros Adomo Jezavito orkestras.

Bilietų kainos: \$2.00 prie įėjimo, \$1.50 perkant iš anksto, \$1.00 moksleiviams, vaikams nemokamai. New Yorko ir apylinkių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

New Yorko Lietuvių Taryba.

Balfo vajuos komitetas, sėkmingai baigęs 6 vaju New Yorko, vasario 5 d. buvo sukviestas komiteto narius ir spaudos atstovus. Kun. Dr. S. Valiušaitis padarė pranešimą apie buvusį vaju. Buvo išsiųsta 3509 laiška, iš kurių apie 40 procentų atsakė. Iš praėtų metų vajuos komiteto, kuriam vadovavo operos solistas Alg. Brazis, buvo perimta 264,09 dol. Šiemet surinkta 9526,87 dol. Balfui įteikta 9398,87 dol. Išlaidų apmokėta 184,89 dol. Likutis 189,22 dol. palikta tam komitetui, kuris apsiims šiemet surengti Balfo 10 metų sukakties jubilėjinį vaju.

Balfas buvo įkurtas 1944 m. balandžio 1 d., Amerikos lietuvių organizacijoms susivienijus į bendrą šalpos fondą. Nuo to laiko sėkmingai rėmė visus tremtinius ir atliko šalpos srityje didelius darbus.

Lietuvių organizacijų atstovai prašo dabartinį vajuos komitetą apsiimti ir surengti šį Balfo dešimtmetį. Komitetas sutiko ir, ištyręs sąlygas, tokį minėjimą surengs su plačia programa.

Adelė O. Poderiūtė,

Kazio ir Onos Poderių dukrė, sausio 30 mirė Bishop McDonolds aukštesniąją mokyklą. Mokslą tęs toliau šv. Jono Kolegijoje. Adelei linkime gero pasisekimo.

Išvyko Floridon

dvi "Darbininko" skaitytojos: p. Gagienė, ir p. Antanavičienė. Žada toje saulėtoje šalyje praleisti visą žiemą.

NEWARK, N. J.

Sausio 31 d. mirė Juozas Juknas. Nulūdime paliko žmoną Oną, tris dukteris, penkis sūnus ir 12 anūkių. Buvo gyvenęs iš seniausių Newarko gyventojų, ilgametis "Darbininko" skaitytojas. Buvo kilęs iš Vainuto parapijos, Tauragės apskr.

ATVYKSTA TRYS DIDIEJI

Paterson, N. J. — Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 36 metų sukakties minėjimas čia bus vasario 20 d., šeštadienį, 10-tos mokyklos, Mercer St., didžiojoje salėje. Programoje dalyvauti atvyksta iš New Yorko geografai, eilės knygų autorius A. Bendorius, Lietuvos Operos solistė Vincė Jonuškaitė - Leskaitienė ir dramos aktorius Henrikas Kačinskas. Be to, programoje dalyvaus vietos parapijos choras, vadovaujamas muz. V. Yusto, El. Augulienės parengta tautinių šokių grupė ir čia jau turį nepamainomų deklamatorių vardą T. Masionytė ir Stp. Augulis, jr. Minėjimo pradžia

Vyt. Augustinas, laisvu laiku studijavęs flekchrom proceso spalvotą fotografiją, pradeda praktikuoti spalvotą portretą. Darbas yra preciziškas, smulkus, reikalaujantis didelio įgudimo ir gero spalvų pažinimo. Nuotraukos yra daromos ant želatinos, vėliau pervedamos ant popieriaus; po eilės cheminių procesų yra paruošta dėti spalvas. Spalvinama specialiais dažais rankomis. Tinkamai užbaigus spalvinimą, niekas negalėtų pasakyti, kad tai rankų darbas. Savo brangumu šis būdas daugiausia praktikuojamas komerciniams reikalams.

Vytautas Zelenkevičius,

turįs savo televizijos, radijo ir fonografų taisyimo dirbtuvę 340 Ridgewood Ave., Brooklyn, N. Y., dirbtuvę pavadinęs "Bangos" vardu, turi platų pasisekimą, ypač savo kaimynų tarpe. Norėdamas geriau aptarnauti savo klientus, jis pradėjo darbo valandas. Visom darbo dienom nuo 9 ryto iki 8 v.v., pirmadieniais nuo 9 iki 6 v.v.

Kun. Dr. S. Valiušaitis

ryšium su Vasario 16 minėjimu New Yorko, kalbės šeštadienį, vasario 13 d. per J. Stuko radiją, 4:45 v. p. p.

Pakrikštyti

Apreiškimo parapijoje: Algis Juozas Vanagas, Rolandas Antanas Rašimas, Rasa Marija Kregždytė.

Mirė

šie Apreiškimo parapijos parapijiečiai: Ona Kiburienė, 62 metų, Elzbieta Brusokienė 77 m., Zigmas Tumas 61 m.

IŠNUOMOJAMAS atskiras kambarys su apšildymu prie dviejų susisiekimo linijų. Kreiptis vakarais į: 307 S. 3rd St., Brooklyn, N. Y. Apt. 19.

AUGUSTINAS IR JIEVA SANDAI vasario 13 d. švenčia savo 50 metų vedybų sukaktį.

BOSTONO ŽINIOS

Vasario šešiolikto

minėjimas rengiamas ateinančią sekmadienį, vasario 14. Šv. Petro lietuvių bažnyčioje 10 val. bus iškilmingos pamaldos; mišias atnašaus J. E. vysk. V. Brizgys, pamokslą sakys kun. V. Paulauskas iš Lawrence, Mass. Iškilmingas posėdis bus So. Boston High School auditorijoje 2 val. po pietų. Kalbės J. E. vysk. V. Brizgys, amerikiečių, latvių ir estų atstovai. Meninė programa išpildys šv. Petro par. choras, vedamas komp. J. Kačinko; Bostono vyrų choras, vad.

Katalikų Diena Marijos garbei

ALRK Federacijos N. Anglijos Bostono apylinkė vasario 22 d. Cambridge, Mass., šaukia katalikų seimelį. Seimelio globejū yra Nekalto Prasidėjimo parapijos kleb. kun. Pranas Juškaitis.

Seimelis prasidės lietuvių parapijos bažnyčioje 10 val. iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias atnašaus ir pamokslą pasakys J. E. vysk. V. Brizgys. Šie metai yra Marijos metai. Marijos garbei pašvęstas bažnyčias lankant, galima įgyti visuotinis atlaidus. Net iš toliau atvykę seimelio dalyviai visi galės lengvai atlikti išpažintį, priimti šv. Komuniją ir Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje atlaidus įgyti. Popietinė seimelio sesija prasidės 1 val. dviem paskaitom, kurių vieną skaitys tėvas pranciškonas, o antrąją Antanas Vasiliauskas. Po paskaitų diskusijos iškeltais klausimais ir nutarimai atettes darbas. Katalikiškųjų draugijų nariai ir kiti katalikai nuoširdžiai kviečiami seimely dalyvauti ir prisidėti prie kilnaus darbo kat. bendruomenės labui ir mūsų tautos gerovei.

Dvasios vadas
Kun. Jonas Vaitiekūnas
Pirmininkas
V. J. Kudirka
Sekretorius
Jonas Beinoris

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKU, IVAIURIU PRŪGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

muz. J. Gaidelio; O. Ivaškienės lietuvių tautinių šokių grupė; šv. Petro par. mokyklos vyresnių skyrių mokinių choras. Visi gausiai dalyvaus.

Vasario mėn. 16 d.

šv. Petro parapijos bažnyčioje bus atnašaujamas šv. Mišios 9 val. ryto už visus žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Pamaldose dalyvaus visi parapiinės mokyklos mokiniai. Tą dieną mokykloje pamokų nebūs.

O. Ivaškienės

taut. šokėjų grupė buvo pakviesta į šv. Vardo Dr-jos apygardos suruoštą tarptautinį pasirodymą šv. Rožės parapijoje Chelsea, Mass. Ten išpildė liet. šokių programą, kuri publikos buvo šiltai sutikta.

Parapijos "Minstrel Show"

šiais metais sutraukė rekordinį stebėtojų skaičių. So. Boston "Tribune" pastebėjo, kad per tris vakarus aplankė virš 2500 žmonių. Programoje dalyvaus per 100 asmenų, kurių skaičium įėjo par. mokyklos mokinių ir taut. šokėjų grupė.

CAMBRIDGE, MASS.

Lietuvos Nepriklausomybės 36 sukaktis bus minima Roberts mokyklos salėje vasario 14, ruošiamas AL Tarybos skyriaus ir vasario 21 ALRK Federacijos 16 skyriaus. Minėjimai prasidės 3 val. popiet.

Vysk. V. Brizgys, atvykęs iš Chicagos, vasario 21, 10 val. atnašaus pontifikalines Mišias už Lietuvą.

Spaudos platinimo reikalui paskirtas visas vasario mėnuo. Prašomi bažnyčioje pasiimti laikraščiai ir knygų ir sau tinkamus užsisakyti bei nusipirkti vieną kitą knygą.

Sodalieji D-ją paaukojo 50 dol. bažnyčios dekoravimo išlaidoms padengti. Taip pat aukoja kitos organizacijos ir pavieniai asmenys.

LIETUVOS
"Atsiminimai"
Radio Valando
Šeštadieniais 4:45
iki 5:30 val. p. p. Stotis
WED 1330k-107.5m
JACK-J STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N.J.
Tel. Waverly
6-3325

SANDŲ AUKSINĖ SUKAKTIS

Vasario 13 d. bostoniečių lietuvių gerai pažįstami ir gerbiami Augustas ir Ieva (Daušytė) Sandai mini savo vedybinių gyvenimo 50 metų sukaktį. Abu sukaktuvininkai yra kilę iš Mergutrakių km., Punsko parapijos. Jauni susituokę 1904 m., po kiek laiko buvo išsikėlę į Baku miestą Kaukaze, bet po poros metų grįžo atgal į tėviškę. 1911 m. Augustas Sanda atvyko į Bostoną, o 1912 m. atsieniė žmoną su dviem vaikais. Šiame krašte begyvenant, gimė dar dešimt vaikų, taigi, įskaitant ir Lietuvoje mirusius, viso yra turėję 14 vaikų. Iš jų gyvena devyni — 5 sūnūs ir keturios dukterys. Visi yra vedę išskyrus jauniausį sūnų, kuris dabar yra karo tarnyboje Japonijoje. Y-

ra susilaukę 21 anūko ir 2 proanūkių.

Abu sukaktuvininkai yra žinomi kaip uolūs katalikai, aktyvūs So. Bostono lietuvių parapijos darbuotojai nuo pat atvykimo į šį kraštą. Ypač Ieva Sandienė yra žinoma kaip aktyvi katalikų veikėja. Jos vyras Augustas taip pat nuo jaunų dienų ilgus metus darbuosi parapijoje, LDS kuopoj ir kitose lietuvių organizacijose. Rėmė ir remia lietuvių spaudą ir lietuvių vienuolynus.

Nuo pat "Darbininko" įsteigimo yra nuolatiniai "Darbininko" skaitytojai, o jų vaikai, būdami maži, platino pirmuosius "Darbininko" numerius.

Ilgus metus gyvena So. Bostono, o paskui persikėlė į 33 Pearl St., Dorchester, Mass. ir ten tebegyvena. Yra parodė daug geros širdies naujiesiems ateiviams. Vienai lietuvių šeimai, visai iš anksčiau nepažįstamai ir negiminei išrašė darbo ir buto garantijas ir ją savo namuose pradžioje nuoširdžiai priglaudė.

Abu sukaktuvininkai tebėra geroj sveikatoj.

Augustas Sanda ilgus metus dirbo Bostono susisiekimo kompanijoje MTA ir dabar jau kuris laikas gauna pensiją.

Mieliems sukaktuvininkams linkime ilgiausiu ir geriausiu metų!

Ed. A. Zaleckas,

baigęs mokytojų kolegiją ir mokytojavęs Quincy, pašauktas kariuomenėn. Edvardas gyvai reikiškesi jaunųjų darbuose ir, lankydamas mokyklą, yra dirbęs "Darbininke".

Viktoras Brandtneris,

buvęs H. Kačinko dramos studijos narys, atitarnavęs trejus metus karinėje tarnyboje, vėl įstojo į militarinės policijos skyrių.

Adv. J. Grigalius

šv. Petro lietuvių parapijai palaikyti paaukojo 50 dolerių.

Ver. Iyanauskaitė,

ligoninės slaugė, susižiedavo su P. Bizinskausku, mokytojujančiu Holbrook aukštesnė mokykloje. Abu jaunieji yra veiklūs lietuviai.

Stasys Baltušis

persikėlė iš Cambridge su visa šeima į savo namus, esančius Fuller St., Dorchester.

Parapijos choras,

vietoj asmeninių dovanų, paskyrė Balfui 30 dol. auką.

Gimė

Vasario mėn. 7 d. šv. Petro parapijos bažnyčioje pakrikštytas Joseph Pontremoli ir Elenos Vairekaitės - Pontremoli sūnus Jokūbas ir Juozapas vardais. Tėvai gyvena 673 E. Second St., So. Bostone.

Parapijos metinė vakarienė bus vasario 28 Liet. Kat. Klubo auditorijoje. Bilietai jau platinami, jų galima gauti Dūkanto ir kitose lietuvių krautuose.

Liet. Kat. Klubo naujoji valdyba ėmėsi darbo, kad šiais metais būtų įgyvendinti praėtų metų nespėti darbai. Šeštadienių vakariniuose parengimuose komisija uoliai dirba ir nori dar pagerinti šią lietuvišką įstaigą.

Cambridge darbai pradeda mažėti ir atsiranda vienas kitas bedarbis ir lietuvių tarpe.

Blaivininkai vasario 7 minėjo savo šventę. Kleb. kun. Pr. Juškatis per pamokslą ragino žmones labiau pamilti blaivybę ir nušviēt alkoholio daromą žalą.
Karšt. Patr.

BARASEVIČIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2590

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir
balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas diena ir nakti
Nauja moderniška koplyčia sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikalė šaukite: Tel. TR 6-6134

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamotojai
Patarnavimas diena ir nakti
Koplyčia sermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

Lithuanian
Furniture Co.
MOVERS —
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Mover
SO. BOSTON, MASS.
326-328 W. Broadway

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS PROGRAMA

WESX-1230 kilocycles—Marblehead-Salem, Mass.
Kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 12 val. vidudienio. Jeigu norite ka nors pasveikinti ar paskelbti, tai suskite: LITHUANIAN RADIO HOUR, 50 Cottage St., Norwood, Mass.
Skyrius: LITHUANIAN FURNITURE CO., 326 W. Broadway So. Boston 27, Mass.
A. ir O. IVASKAIT
Telefonai: NORwood 7-1449 ar SOUTH Boston 8-4618

Lietuvių Radijo Korporacija

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-0489
Lietuvių Radijo programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklų, perduoda sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 val. Būna lietuviškos dainos, muzika ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreiptis į STEPONA MINKU, Baltic Florists Gėlių ir Dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-0489. Ten gaunamas "Darbininkas", lietuviškos knygos ir rankų darbo dovanos.